

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr.

F 11:

Forespørgsel til justitsministeren [om Datatilsynets ressourcer og opgaver].

Af Line Barfod (EL) og Anne Baastrup (SF).

(Anmeldt 19/10 2004).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr.

F 12:

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren [om arbejdsløshedstallet].

Af Line Barfod (EL) m.fl.

(Anmeldt 19/10 2004).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 7:

Forespørgsel til ministeren for ligestilling:

»Hvilke uligheder mellem kønnene betragter ministeren som de alvorligste i 2004, og hvad vil ministeren foretage for at fjerne eller i hvert fald mindske kønsulighederne?«

Af Anne Grete Holmsgaard (SF), Mette Frederiksen (S), Naser Khader (RV) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL).

(Forespørgslen anmeldt 07/10 2004. Fremme af forespørgslen vedtaget 20/10 2004).

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til tirsdag den 26. oktober 2004.

Begrundelse

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Der er to årsager til, at vi har rejst denne forespørgselsdebat. Den ene er indlysende; vi har jo fået en ny ligestillingsminister, og det er vigtigt for os her i Folketinget og for offentligheden at vide, hvad det er for ligestillingsproblemer, vores nuværende ligestillingsminister ser og ser som de alvorligste, og hvad hun vil gøre ved dem.

Den anden årsag er, at vi, der har rejst forespørgslen, kan se, at vi har rigtig mange ligestillingsproblemer i det danske samfund. Lad mig blot nævne nogle få, men ikke alle.

Kl. 10.05

I 2004 står vi fortsat i den situation, at det næsten udelukkende er mødre, der tager barselorlov. Vi står i den situation, at kvinder kollektivt som køn straffes for, at de tager barselorloven og føder børnene. Det gør de på deres løn, og det gør de på deres pension.

Vi kan konstatere, at til trods for at vi har haft lovgivning om ligeløn i 30 år, har vi stadig væk ikke ligeløn i Danmark. Vi kan konstatere, at etniske kvinder er stærkt uintegrerede i det danske arbejdsmarked. Vi kan konstatere, at der fortsat er et meget stort antal af voldtægter, og det er jo kun de færreste af de faktisk begåede voldtægter, der overhovedet anmeldes. Vi kan konstatere, at når vi ser ud over virksomheder og bestyrelser, skal man se med lup efter kvinderne. Vi kan konstatere, at kvinder i forskning er om ikke en undtagelse så stadig væk stærkt underrepræsenteret osv.

For os er det helt afgørende, at en ligestillingsminister er en stærk minister. Ligestillingsministerens opgave er konsekvent at holde øje med alle kønsrelaterede uligheder i samfundet og være som en aktiv vagthund over for sine ministerkolleger. Det er det, institutionen er lavet for, og det er de forventninger, vi har til en ligestillingsminister.

Jeg vil sige til denne ligestillingsminister, sådan som vi har sagt det til den tidligere ligestillingsminister: Betragt ikke oppositionen som en fare, men som en hjælper, for det er et hårdt job at være ligestillingsminister. Det kræver både, at man forstår at have opbakning fra os, der mener det her alvorligt, og at man selv som person forstår at træde i den karakter, der er fuldstændig nødvendig, hvis tingene skal ændres og vi ikke om 10 år skal se, at vi stort set ikke nåede noget.

Besvarelse

Ministeren for ligestilling (Henriette Kjær):

Jeg vil gerne takke forespørgerne for i den grad at tage hensyn til den nye ligestillingsminister og give mig lejlighed til nu at fremlægge, hvor det er, jeg synes de væsentligste problemer ligger på ligestillingsområdet. Jeg vil også gerne kvittere for meldingen om, at oppositionspartierne agter at være behjælpelige med, at vi får en positiv tilgang til at få løst de ligestillingsmæssige problemer, der er.

For mig er ligestilling frihed til at vælge sit eget liv, frihed til at forfølge sine drømme og mål, uanset om man er kvinde eller mand. Hvis der indirekte ligger et pres i samfundet, så drenge skal vælge bestemte uddannelser, kvinderne skal sørge for børnene, mænd ikke tager orlov, eller små piger skal gå i lyserødt tøj, så er der noget galt. Og en af de centrale opgaver i ligestillingsarbejdet er at sørge for, at valget er rettelt både for kvinder og for mænd.

Ligestillingsområdet er bredt, det favner over alle borgeres – pigers og drenges, kvinders og mænds – livssituation. Derfor er der naturligvis også mange temaer, som er relevante i ligestillingsarbejdet, men nogle kræver mere fokus end andre.

Vi ved f.eks., at mere end 40.000 kvinder om året bliver udsat for vold af deres partner i deres eget hjem, at forskellen på kvinders og mænds løn i gennemsnit er på mellem 13 pct. og 19 pct., at mænd sidder på næsten tre fjerdedele af stole- ne i landets kommunalbestyrelser, og at kvinder har under 10 pct. af professorstillingerne.

Regeringen udpeger hvert år i marts de ligestillingsområder, som skal have fokus i det kommende år, og der er årligt debat i Folketinget om arbejdet. Perspektiv- og handlingsplanen for 2004 har en række indsatsområder, der især bliver prioriteret på ligestillingsområdet. Blandt de mange indsatsområder og mål har jeg især tre prioriteringer.

For det første: Vold mod kvinder skal bekæmpes. Omkring 65.000 kvinder bliver årligt udsat for vold. For to tredjedele vedkommende er det deres partner, der begår volden. Det er fuldstændig urimeligt, at så mange kvinder oplever fysiske og psykiske overgreb netop i deres hjem, hvor de jo egentlig skulle kunne føle sig aller mest trygge.

I forbindelse med den første handlingsplan til bekæmpelse af vold mod kvinder i 2002 skønnede Videns- og Formidlingscenter for Socialt Ud-

satte, at volden mod kvinder koster det danske samfund omkring 370 mio. kr. hvert år. Det er mange ressourcer, men i bund og grund er det jo ikke økonomien, der er afgørende.

Kl. 10.10

I nogle lande har man brugt mange kræfter på at foretage konkrete beregninger af, hvor meget vold mod kvinder koster samfundet, men for mig er det faktisk ikke så vigtigt at få nogle præcise tal på de omkostninger. Det er jo ikke det, der er afgørende for, om vi skal sætte ind over for volden. Tværtimod handler det jo om de mange ofre, som udsættes for vold, om de mænd, som begår voldelige overgreb, og om det tabu, vi skal have brudt omkring volden. Ressourcerne er bedre brugt på at bekæmpe volden end på at foretage beregninger af omkostningerne.

Vold mod kvinder er et samfundsproblem og ikke et privat problem, og regeringen prioriterer området særdeles højt, uanset hvad omkostningerne så i øvrigt er for samfundet.

Der er derfor også sat en lang række konkrete initiativer i gang gennem de seneste år. Der er uddelt en million pjecer på fem forskellige sprog om, hvordan man kan få hjælp; der er gennemført en stor kampagne i S-tog og busser; der er etableret en hotline med direkte adgang til krisecentre; ansatte på krisecentre, i politiet og i sundhedssektoren er blevet bedre rustet til at tackle vold mod kvinder; og der er etableret regionale behandlingstilbud for voldelige mænd.

Samtidig er lovgivningen strammet op, så den voldelige mand kan bortvises fra parrets bolig, og der kan gives tilhold uden forudgående varsel.

Handlingsplanen udløber i slutningen af året, men der er allerede et arbejde sat i gang for iværksættelsen af en ny 4-årig handlingsplan for 2005-2008. Den skal, ud over at videreføre støtten til ofrene, fokusere på forebyggelse, behandling og dialog med de voldelige mænd og på etniske minoritetskvinder.

For det andet: Integrationen af etniske minoriteter er vigtig og skal ske på en måde, så ligestilling bliver en bærende værdi. At ligestilling gælder for alle borgere i Danmark er en selvfølge, og derfor blev jeg rystet, da Danmarks Radio for kort tid siden bragte et indslag, hvor Shahid Mehdi udtalte, at kvinder uden tørklæde ikke fortjener respekt, og at det nærmest er deres egen skyld, hvis de bliver voldtaget. Det er et helt urimeligt kvindesyn, der ligger bag sådan en udtalelse.

Min reaktion var at skrive et åbent brev til landets imamer og opfordre dem til at forholde sig til udtalelsen. Jeg mener, det er vigtigt, at også eksempelvis de muslimske ledere tager stilling og melder offentligt ud, at de går ind for ligestilling, men jeg ved godt, at sådan er det ikke altid, og derfor er det en stor udfordring at få sat ligestillingen på dagsordenen i de etniske miljøer.

Jeg vil gerne i dialog med etniske minoriteter, og jeg holder i det nye år debatmøder med etniske minoriteter, hvor vi konkret kan diskutere ligestilling og kønsroller.

En af de vigtigste faktorer, når vi taler om integration, er arbejdsmarkedet. Jeg har for nylig holdt en konference for unge piger fra etniske minoriteter, hvor de kunne møde forskellige rollemønstre. Der var en stor interesse fra pigerne på konferencen, og jeg håber, at rollemønstrene kan være en hjælp til pigerne, når de skal vælge uddannelse og job.

Ud over at arbejde er nøglen til integration, så er det jo også det, der giver kvinderne den økonomiske selvstændighed, der er afgørende for, at de er uafhængige af familier eller ægtemænd, og det giver arbejdsmarkedet nogle talenter og ressourcer, som vi ellers ville gå glip af.

Så synes jeg for det tredje, at det er vigtigt, at de unge er med til at sætte dagsordenen i ligestillingsdebatten. Det er vigtigt, at man allerede som barn og ung ved, at man har ret til frit at vælge sit liv, sin uddannelse, sit job og sin partner. Disse valg skal ikke styres af stereotype kønsroller, eller hvad piger og drenge normalt vælger.

Jeg er glad for, at der er taget godt imod det undervisningsmateriale om unge og ligestilling, som er sendt til skolerne, for det er vigtigt, at ligestilling er noget, man diskuterer allerede i folkeskolen. Jeg vil følge op på arbejdet med yderligere et magasin, som gratis bliver sendt ud til alle elever i 8., 9. og 10. klasse, som handler om ligestilling.

Jeg har valgt en bred tilgang til arbejdet med de unge, bl.a. har jeg været rundt i landet og holdt workshops for de unge, og det har været rigtig spændende at få de unges egne bud på, hvad det er, der rører sig lige netop nu, og hvad det er, der for dem betyder noget i forhold til ligestillingen. Der er mange emner, der indgår i forhold til de unge og ligestillingen, og jeg regner med at blive ved med at holde debatten i gang sammen med de unge.

Ud over disse tre mål, som jeg ser som afgørende i ligestillingsarbejdet, har vi så også i regeringen udpeget en række andre indsatsområder, som fortjener særlig opmærksomhed. Det er bl.a. et mål for regeringen at få flere kvinder ind i ledelsen i det private erhvervsliv og i forskningen. Kun 4 pct. af den øverste ledelse i det private erhvervsliv er kvinder, og det er jo for lidt.

Kl. 10.15

Jeg åbner i starten af november et helt nyt netværk for virksomheder, der vil have flere kvindelige ledere. Interessen for netværket er helt klart til stede, og det fortæller mig, at virksomhederne faktisk er motiverede for at gøre en indsats på området. Som jeg ser det, vil det også være et spild for de virksomheder, der lader være. Når så få kvinder bliver rekrutteret til ledelse, må virksomhederne jo gå glip af en ret stor talentmasse.

Der er sat en undersøgelse i gang, som skal belyse, om der er sammenhæng mellem antallet af kvindelige ledere og virksomhedernes resultater på bundlinjen. Undersøgelsen bliver færdig ved nytårstid, og resultaterne skal nok blive modtaget med interesse fra virksomhedernes side.

Jeg har valgt at bruge en forretningsstrategi over for virksomhederne, fordi det er det, der virker. Lønsomhed og gode eksempler er vigtige elementer i virksomhedernes motivation til at gøre en ekstra indsats. Det er et sprog og en arbejdsform, som de selv bruger. Og på den måde vil jeg sikre, at det ikke blot er en midlertidig tvungen affære, men bliver et blivende strategisk arbejde, som virksomhederne selv kan se behovet for og nyten af.

Det er dog ikke kun på direktørgangen, at der mangler kvinder. Også i bestyrelseslokalerne er der grund til en indsats for at få flere kvinder. Der er ikke foretaget en præcis opgørelse af antallet af kvindelige bestyrelsesmedlemmer, men jeg arbejder i øjeblikket sammen med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen på at få tallene gjort op, men der er jo næppe tvivl om, at tendensen er den samme.

Første skridt er at få virksomhederne til at erkende, at der er brug for kvinderne, ikke blot fordi de er kvinder, men fordi de er dygtige. Når dokumentationen er klar, vil jeg i dialog med virksomhederne, og jeg vil overveje, om der er brug for f.eks. en top-20 over de virksomheder, som gør det godt, så andre kan lære af dem.

Men jeg vil ikke bruge den norske model, hvor man truer virksomhederne til at opfylde en

bestemt kvote. Det er ikke en strategi, der er bæredygtig. Det sår tvivl om kvindernes kompetencer i stedet for at fokusere på, at bestyrelserne faktisk vil blive styrket af at sikre sig flere kvindelige medlemmer.

Også når det angår forskningen, er der mangel på kvinder i toppen. Jeg har sammen med videnskabsministeren nedsat en tænketank, som skal komme med bud på, hvordan vi konkret får flere kvinder ind i forskningen.

Det er alt for snævert at tro, at man kan løse problemet ved at sikre ligeligt sammensatte ansættelsesudvalg. Det kan være en del af den nødvendige indsats, men hvis barrieren er selve stillingsopslaget, arbejdskulturen, eller at der mangler kvindelige ansøgere, er det jo helt andre indsatser, der skal til. Derfor ser jeg frem til en mere helhedsorienteret melding fra tænketanken om, hvad det lige netop er for nogle initiativer, der vil kunne øge antallet af kvindelige forskere.

Regeringen vil bryde det kønsopdelte arbejdsmarked og sikre ligeløn for kvinder og mænd. Ifølge Socialforskningsinstituttets lønrapport, der blev offentliggjort i juni, er løngabet mellem kvinders og mænds løn mellem 13 og 19 pct. Når man så korrigerer for bl.a. uddannelse, erhvervs erfaring, arbejdsfunktioner, deltid, branchefordeling og børnepasningsorlov, så er det løngab, der ikke kan forklares, på mellem 2 og 6 pct. Men selv om vi kender det samlede gennemsnit for løngabet, er det også lokalt på arbejdspladserne, at vi skal have et overblik over lønforskelle.

Beskæftigelsesministeren og jeg overvejer for tiden en række muligheder for, hvordan kønsopdelte lønstatistikker vil kunne udarbejdes, og herunder overvejer vi naturligvis også lovinitiativer. Overvejelserne er dog endnu på et indledende stadium, og det siger sig selv, at inden der fremlægges konkrete forslag, vil vi også gerne have drøftet det med arbejdsmarkedets parter.

Parallelt med det er jeg sammen med beskæftigelsesministeren og arbejdsmarkedets parter ved at få udarbejdet en vejledning til virksomhederne om, hvordan man kan arbejde for ligeløn på arbejdspladsen. Det er helt afgørende, at det er på virksomhedsniveau, for det er dér, problemer med lønforskelle skal løses.

Danmark hører jo til blandt de mest kønsopdelte arbejdsmarkeder i verden. Det bærer en

del af forklaringen på uligelønnen, og derfor vil vi fra regeringens side også arbejde meget specifikt med det. Der er nedsat en arbejdsgruppe med medlemmer fra DA, LO, Undervisningsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Videnskabsministeriet og Ligestillingsafdelingen for at kigge på netop det problem.

Arbejdsgruppen mødes her i november og skal komme med forslag til, hvad det er for nogle konkrete initiativer, der kan tages i uddannelsessystemet og på arbejdspladserne for at nedbryde den kønsopdeling, vi har på arbejdsmarkedet. Og som grundlag for arbejdet sætter vi en undersøgelse i gang med fokus på, hvad det kønsopdelte arbejdsmarked har af konsekvenser for ligelønnen. Undersøgelsen følger det enkelte individ fra skolegang til arbejdsplads, så vi også får belyst uddannelses- og erhvervsvalget, og resultatet af den undersøgelse kommer i 2005.

Kl. 10.20

Regeringen har således klart prioriteret en bred vifte af områder, hvor der er uligheder mellem kvinder og mænd, og hvor der skal sættes ind. Men det hele kan jo ikke blive løst på den samme måde. Der er forskellige og komplekse problemstillinger, der kræver forskellige løsninger, og det gælder jo om at finde de rigtige instrumenter til arbejdet.

Vi har i vidt omfang en solid ligestillingslovgivning i Danmark. Kvinder og mænd har samme rettigheder, og forskelsbehandling er forbudt. Lovgivningen giver også et strafferetligt værn, f.eks. mod handel med kvinder og mod vold.

Men nogle gange er lovgivningen i sig selv ikke tilstrækkelig, og så er der andre midler, der skal tages i brug. Det kan være øget oplysning, som det er tilfældet, når fædre skal kende deres ret til orlov, så de frit kan vælge at bruge de fleksible ordninger, men det kan også være nært samarbejde med partnerne eller virksomheder, som er en effektiv strategi, når det f.eks. gælder om at få flere kvindelige ledere eller arbejde for ligeløn. Og atter andre gange er der brug for dokumentation, før nye initiativer bliver sat i gang. Derfor har vi sat forskellige undersøgelser i gang på området.

Det afgørende er, at man skal vælge det mest effektive redskab til løsningen af de konkrete problemer og udfordringer, og det er lige præcis det, vi gør i regeringen.

Forhandling

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Ministeren sluttede sit indlæg med at sige, at vi skal vælge det mest effektive middel til at fremme ligestilling. Det kan man jo ikke være uenig i. Sagen er bare, at det går som en rød tråd gennem ministerens indlæg, at det mest effektive middel ikke er lovgivning.

Hvis vi så lige et øjeblik ser på, hvad det er for en arv, ministeren har med, så har ministeren den arv med, at denne regering har præsteret at halvere fædreorloven fra 4 til 2 uger. Denne regering har præsteret at nedlægge det eneste samlede videncenter, der handler om køn, nemlig Videnscenter for Ligestilling, altså der, hvor man som politiker eller som almindelig borger kunne få oplysninger om statistik – hvad der sker i andre lande, hvad der sker i Danmark på de her områder – og forskningsresultater. Denne regering har ansvaret for, at ligelønsstatistikken blev afviklet. Så det er jo altså sådan, at regeringen for så vidt godt vil bruge lovgivning, når den skal rulle tilbage.

Det var ikke denne minister, der sad for bordenden, men jeg har heller ikke hørt, at denne minister på noget tidspunkt har opponeret mod denne her tilbagerulning af fremskridt, som det har taget år at få kæmpet igennem. Det var meget konsekvent, der ville man altså godt bruge lovgivning.

Når det så kommer til de problemer, vi står over for, og hvor ministeren remsede en række af dem op, så gik det alligevel som den røde tråd igennem det her, at her skal der ikke lovgives. Mest markant kom det til udtryk, da ministeren sagde: Jeg er imod den norske model. Den norske model – sagt til dem, der ikke ved det – er den model, hvor den norske regering siger, at vi lovgiver om, hvilken andel af en bestyrelse der skal være kvinder.

Nu er det jo noget, hvor vi selv har lovgivning om offentlige råd og nævn i forvejen. Men det, der også var rigtig interessant, var, at ministerens begrundelse for det her er: Jeg vil ikke bruge den norske model, for den sår tvivl om kvindernes kompetencer.

Kl. 10.25

Så er det desværre, må jeg sige, tilbage i en diskussion, der har kørt i årevis, nemlig den diskussion, der går på, at hvis vi prøver at opveje den negative særbehandling, kvinder er udsat for som kvinder, ved at lave positiv særbehandling, ja, så sår vi tvivl om kvinders kompetencer.

Med andre ord: Kvinder er nok ikke gode nok, og det er derfor, der ikke er nok af dem i forskning, det er derfor, de ikke har ligeløn, det er derfor osv. osv. Det er et livsfarligt synspunkt at have.

For hvis man arbejder bare nogenlunde systematisk med ligestilling, så ved man, at uligestillingen ikke er baseret på, at kvinder er dårligere, den er baseret på strukturer i vores samfund, og den er baseret på et kulturelt betinget kønssyn, som placerer kvinderne som lidt dårligere end mændene.

Derfor vil jeg godt advare ministeren meget, meget stærkt imod at bruge den slags argumenter, for det er med til at bringe ligestillingsindsatsen ned ad slisken frem for at bringe den fremad, og det har vi uendelig hårdt brug for. For vi kan desværre konstatere, når vi kigger på de seneste 10 år, at det er meget få fremskridt, vi har vundet.

Jeg afviser naturligvis ikke, at man også skal bruge andre metoder end lovgivning – det har jeg arbejdet med også personligt i mange år, og det er fuldstændig afgørende at bruge det som et supplement – men det er efter min mening farligt og destruktivt at afvise lovgivning, hvad jeg jo så også har påpeget at regeringen ikke fuldstændig har gjort.

Jeg vil så her på vegne af Socialistisk Folkeparti, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

- »Idet Folketinget konstaterer, at der fortsat er markante uligheder mellem kønnene og en række særlige problemer for kvinder med etnisk baggrund, opfordres regeringen til at
- udvide fædreorloven til 6 uger,
  - indlede trepartsdrøftelser for at få etableret en eller flere barselfonde,
  - indføre kønsopdelte lønstatistikker,
  - gradvis udligne kønsbestemte uligheder i forbindelse med pension,
  - sætte konkrete mål for integration af kvinder med anden etnisk baggrund på arbejdsmarkedet,
  - afskaffe betaling for pasning af børn i eget hjem,
  - styrke indsatsen mod vold og andre overgreb mod kvinder samt øge indsatsen for at bekæmpe det kvindesyn, som kønsrelaterede overgreb er udtryk for,

- øge hjælpen til unge med anden etnisk baggrund, der ønsker at bryde med en undertrykkende familiestruktur,
- forhandle med forskningsinstitutionerne om forpligtende mål for flere kvinder i forskning og
- fremlægge konkrete forslag til styrkelse af flere kvindelige ledere i virksomheder og bestyrelser.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 3).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Så er der korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det er et spørgsmål til fru Anne Grete Holmsgaard om, hvorfor man i det meget lange forslag til vedtagelse ikke nævner noget om 24-års-reglen, at man gerne vil sikre og fastholde 24-års-reglen. For det har jo været et af de største ligestillingsmæssige fremskridt i nyere dansk ligestillingshistorie, fordi man nu forhindrer, at kvinder bliver gift mod deres vilje.

Kl. 10.30

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det mener jeg sådan set forklarer sig selv. Vi er imod 24-års-reglen. Vi mener – nogle af os, der er forskel på forespørgerne – at det er den forkerte vej at gå. Vi er imod tvangsægteskaber, hvad enten det er direkte eller indirekte tvang, og vi vil bekæmpe dem med næb og kløer, men vi ønsker at gå en anden vej end den vej, som regeringen har valgt at gå.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Skal jeg så forstå det sådan på fru Holmsgaard, at SF ikke mener, at 24-års-reglen har gjort nogen forskel, altså at unge kvinder på den måde er blevet forhindret i at blive gift mod deres vilje? Har det ikke netop været med til at sikre, at kvinder nu har en langt større rådighed over deres egne muligheder for, hvornår de ønsker at blive gift?

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det, det helt klart har ført til, er jo en masse ulykkelige familier, hvoraf en stor del sidder i Malmø og omegn i øjeblikket, og så har det nedbragt det, at der kommer mennesker af anden etnisk baggrund eller udlændinge i det hele taget ind i det her land. Vi mener, at det er en forkert vej at gå. Det har vi jo diskuteret masser af gange. Vi mener, at man skal gå en anden vej for at beskytte og understøtte de kvinder og mænd, for det er jo ikke kun unge kvinder, det er også unge mænd, der udsættes for en fuldstændig uacceptabel pression i forhold til ægteskab.

Det vil jeg gerne diskutere videre med hr. Troels Lund Poulsen, men det er jo ikke nogen ny diskussion.

Formanden:

Så er det hr. Troels Lund Poulsen som ordfører.

Troels Lund Poulsen (V):

På vegne af Venstre vil jeg gerne sige tak for muligheden for igen at have en debat om ligestilling. Jeg forstår forslagsstillernes begrundelse for, hvorfor det er nødvendigt at have en debat igen, og den synes jeg selvfølgelig er meget forståelig.

For Venstres vedkommende synes vi, det er vigtigt at starte med at konkludere nogle faktuelle ting og sige, at vi er kommet et langt stykke med ligestilling mellem kønnene i Danmark. Og vi er jo alle sammen i det her Folketing enige om, at ulighed mellem kønnene ikke hører nogen steder hjemme i verden. Vi har i ligelønsloven og lov om ligestilling af kvinder og mænd gjort det meget klart, at Danmark som et liberalt demokrati ikke tolererer forskelsbehandling mellem kønnene.

Danmark ligger, når vi ser på andre lande i verden, i den absolutte top, også hvad angår kvinders erhvervsfrekvens. Kvinder uddanner sig i stort set samme grad som mænd, og lønforskellen er en af de laveste i verden, selv om vi dog må erkende, at der er en lønforskel. Og en lønforskel er selvfølgelig noget, som vi skal sørge for at sikre at vi minimerer og helt undgår at have. For der er ingen tvivl om, at laver man det samme stykke arbejde, så skal man selvfølgelig også have den samme løn.

Men det er måske også på tide at se på, hvordan ligestillingsdebatten kommer videre til næste etape. Ligestillingsdebatten i Danmark afspejler jo tit de resultater og de mangler, som

nogle mener er de vigtigste. For mig og for Venstre handler ligestilling om lige muligheder og lige rettigheder for alle uanset køn, alder og kultur. Ligestilling handler om frihed til at vælge selv. Med udgangspunkt i respekt for det enkelte menneskes valg er det vores opgave at tilvejebringe muligheder for disse valg og for, at de kan føres ud i livet. Vores fokus må gå ud over det traditionelle ligestillingsperspektiv og tilpasse os de nye udfordringer, vi står over for.

Lad mig i den forbindelse slå fast, at de udfordringer, som ligestillingsministeren allerede har nævnt i en for mig og for Venstre at se meget udmærket redegørelse, er relevante, og de deles naturligvis også af Venstres ordfører.

Men lad mig også minde om, at vi har nogle nye udfordringer. Vi har det multietniske karakteristikum, som i dag betyder, at vores samfund i højere grad end tidligere har nye udfordringer at slås med, hvad angår etniske og kulturelle problemstillinger.

For et liberalt parti som Venstre er det vigtigt at slå fast, at vi selvfølgelig hylder frihed til forskellighed, men det er også vigtigt at slå fast – det får vi også lejlighed til med den forespørgselsdebat, der hedder F 8 – at der er ting, som vi ikke kan acceptere. Vi kan ikke acceptere, at kulturer får lov til at stå over kvinders mulighed for at have lov til at udfolde sig frit. Det er ikke acceptabelt, at imamer, muftier og andre religiøse ledere direkte og indirekte opfordrer til kønundertrykkende adfærd. Sådanne repræsentanters udtalelser om, at kvinder ikke fortjener respekt, hvis de ikke følger en bestemt kulturs forskrifter, hører ikke hjemme i et liberalt demokrati, og det må vi sige fra over for.

Kl. 10.35

Vi kan heller ikke acceptere tvangsægteskaber. Enhver har ret til at vælge, hvem man vil dele sit liv med. Det er selvfølgelig et grundlæggende princip, men det er altså nødvendigt, at man ikke får den rettighed skubbet til side, fordi man bliver tvangsgift eller skal ind i et arrangeret ægteskab.

Det er meget vigtigt, at vi arbejder på at imødekomme de her problemstillinger, og det har regeringen bl.a. gjort ved at indføre 24-års-reglen, som for mig at se har været en af de store ligestillingsmæssige sejre, fordi man har frigjort en gruppe af kvinder til nu at have et selvstændigt valg.

Et andet fokusområde, som jeg er glad for at ministeren har taget op, er selvfølgelig fokusområdet vold mod kvinder, som vi også har set i

tidligere perspektiv- og ligestillingshandlingsplaner. Det er også et centralt område. Der noterer jeg mig selvfølgelig også med tilfredshed, at regeringen i starten af 2005 vil lancere en ny 4-års-handlingsplan til bekæmpelse af vold mod kvinder.

Så står vi stadig væk over for udfordringen: Vi skal gøre det bedre for at få flere kvinder i ledende stillinger; vi skal forstærke arbejdet for at nedbryde det kønsopdelte arbejdsmarked; vi siger nej til, at man skal give kvoter for, at kvinder skal ind på bestemte niveauer i det danske samfund; vi siger også nej til at give mændene en tvungen forældreorlov, som går ud over familiens samlede forældreorlov, hvis mændene ikke benytter sig af den. Vi støtter derimod det frie valg også for familien.

Lad mig på baggrund af min ordførelse tale på vegne af Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget ser med tilfredshed, at arbejdet for ligestilling udføres i en bred vifte af områder, og at der på nuværende tidspunkt er en solid og tilstrækkelig ligestillingslovgivning i Danmark. Folketinget opfordrer til, at ligestillingsarbejdet fortsættes på grundlag af den handlings- og perspektivplan for ligestilling, som ministeren for ligestilling fremlagde i marts 2004, og ad de veje, som ligestillingsministeren har redegjort for.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 2).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Det var en, synes jeg, noget kortfattet tale og også en lidt kortfattet vedtagelse. Det harmonerer jo ikke helt med, at både hr. Troels Lund Poulsen og sådan set også ligestillingsministeren har opremset en række af de problemer, der findes på ligestillingsområdet.

Hr. Troels Lund Poulsen taler bl.a. om løngabet mellem mænd og kvinder, at der er for meget vold mod kvinder i Danmark, og at der er en række problemer, der knytter sig især til etniske kvinder, herunder eksempelvis tvangsægteskaber.

Når man kan se, at de problemer er til stede, hvordan i alverden kan man så samtidig påstå og mene, at der er en tilstrækkelig lovgivning – at det lovgivningsgrundlag, vi har for ligestilling i Danmark, er godt nok?

Hvordan harmonerer det med, at vi alle sammen kan se, at der er en række problemer, som fortsat står uløste, og hvordan harmonerer det med, at man fra regeringens side fremlægger et helt lovkatolog, der dækker alle politiske områder med undtagelse af et, nemlig ligestillingsaspektet?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Nu skal jeg beklage, at jeg var i den situation, at jeg kun havde 5 minutters taletid, og den brugte jeg fuldt ud, så derfor havde jeg desværre ikke mulighed for at kommentere det. Så er det jo godt, at jeg kan få lov til at svare på fru Mette Frederiksens spørgsmål. Men i min ordførertale prioriterede jeg klart de områder, som Venstre synes er vigtige.

I forhold til det, som fru Mette Frederiksen nævner, om, at det er for dårligt, at der ikke er mere lovgivning på området, og hvorfor der ikke er nye lovforslag, kan jeg sige, at jeg klart har den opfattelse, at mere lovgivning ikke nødvendigvis er ensbetydende med bedre ligestilling.

Det er vigtigt at slå fast, at vi allerede har gennemført ligestillingsaktiviteter og -perspektiver, som fru Mette Frederiksens parti, Socialdemokratiet, for mig at se stadig væk er enig i, nemlig 24-års-reglen. Men jeg kan jo konstatere, at den vedtagelse, der er lagt op til, ikke nævner 24-års-reglen i et eneste punkt, og det synes jeg er en skam, for den er et af de største kvantespring for ligestilling gennem de seneste år i Danmark, og det er jo et forslag, der allerede er gennemført.

Kl. 10.40

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Vi har ikke haft noget behov for at fremsætte et forslag til vedtagelse, hvor vi nævner de initiativer, der allerede er foretaget i det her land. Når vi har en forespørgselsdebat i Folketingssalen, så føler vi os forpligtet til over for den danske befolkning at tilkendegive, hvilke nye initiativer der er behov for at tage.

Endnu en gang vil jeg sige: Vi har en regering, som taler om ligestilling, og vi har en ordfører fra Venstre, som oven i købet siger, at det er vig-

tigt. Man fremlægger et lovkatolog, hvor der ikke er så meget som et eneste forslag. Hr. Troels Lund Poulsen taler i dag selv om løngabet mellem mænds og kvinders løn, hvorfor så ikke lave en tilstrækkelig lovgivning på det felt?

Hvorfor ikke sørge for, at der er et tilstrækkeligt lovgivningsgrundlag, så vi kan få etableret en eller flere barselfonde? Er hr. Troels Lund Poulsen ikke enig i, at det er et problem i dag, at mange, især kvinder, men også mænd, oplever en meget voldsom lønnedgang i forbindelse med barsel, og at mange virksomheder har svært ved at ansætte yngre kvinder, fordi man forventeligt ved, at der kommer mange udgifter i forbindelse med barsel? Hvorfor ikke fra et samlet Folketing imødegå de problemer, så vi faktisk kan sikre, at det der frie valg, som også Venstre hylder, faktisk bliver en realitet, i stedet for at det kun er noget, som man kan ønske sig til?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Lad mig knytte en kort kommentar til det, som jeg forstod var et af de vigtigste spørgsmål for fru Mette Frederiksen, nemlig barselfond. Det er jo klart – det har regeringen og Venstre også klart tilkendegivet over for Folketinget – at vi ønsker og har afventet de forhandlinger, der har været på arbejdsmarkedet.

Jeg har lidt svært ved helt at forstå Socialdemokratiets holdning. Socialdemokratiets arbejdsmarkedsordfører, hr. Jan Petersen, har én holdning, nu har fru Mette Frederiksen åbenbart en anden holdning. Men det, som står tilbage, er jo, at vi afventer de forhandlinger, som skal være i det offentlige i løbet af foråret, og så kommer der også en lovgivning i forhold til barselfond, hvis det bliver nødvendigt. Det har regeringen allerede positivt meldt ud, så det kan ikke komme som nogen overraskelse.

Lad mig så til sidst sige om den der gang sniksnak fra fru Mette Frederiksen om 24-års-reglen: Der kan vi jo klart konstatere, det har vi jo allerede fået åbenbart i den her debat, at der ikke er en enighed om at bevare 24-års-reglen. Så er det jo bare, jeg må konstatere, at den fra regeringens side har været et meget stort skridt i ligestillingsmæssig retning.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Nu er det ikke Integrationsudvalget, der er her i dag, men Ligestillingsudvalget. Men hr. Troels Lund Poulsen bragte 24-års-reglen på banen, og

hr. Troels Lund Poulsen siger, at det er en regel, der har hjulpet på ligestillingsområdet og har hindret en del tvangsægteskaber. Er der dokumentation for det? Har vi noget på skrift, der beviser, at 24-års-reglen har hindret tvangsægteskaber, og hvor mange? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Hvis 24-års-reglen kun handler om at hjælpe de unge imod tvangsægteskaber, hvorfor fjerner man så ikke det firantede tilknytningskrav, der egentlig har til hensigt at begrænse indvandring?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Den radikale ordfører, hr. Naser Khader, spørger om dokumentation. Jeg ved jo, at hr. Naser Khader følger meget levende med i den danske debat i alle medier, og der har der jo i adskillige medier, bl.a. i Politiken og også i Berlingske Tidende, været interview med unge piger fra etniske miljøer, som klart har tilkendegivet, at de har været meget begejstrede for gennemførelsen af det her lovforslag.

Lad mig bare sige, at i Det Radikale Venstre, som hr. Naser Khader repræsenterer, har man jo haft en person, medlem af Det Radikale Venstre fru Elsebeth Gerner Nielsen, som har talt for, at man godt kan acceptere arrangerede ægteskaber. Der må jeg bare sige, at det er noget, som regeringen på alle måder kan tage afstand fra, og som Venstre tager afstand fra. Vi kan ikke acceptere, at unge mennesker, uanset hvem de er, får at vide, hvem de skal gifte sig med. Det må vi sørge for at garantere ikke sker.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg ved godt, at der har været nogle sager, og at der også har været nogle unge, der offentligt har udtalt, at 24-års-reglen har hjulpet dem. Men det er jo ikke dokumentation. Jeg kunne godt tænke mig at vide, om der er ordentlig dokumentation for, at denne 24-års-regel har hjulpet imod tvangsægteskaber. Og hvor mange har man hindret i at blive tvangsgift?

Hvis det kun er tvangsægteskaber, det handler om, hvorfor så ikke kun henholde sig til en aldersgrænse, der eksempelvis hedder 24 år, og fjerne tilknytningskravet, der egentlig har berørt eller ramt mange flere, og som intet har med tvangsægteskaber at gøre? Hvorfor henholder man sig ikke kun til 24-års-reglen? Og hvad med dokumentationen?

Kl. 10.45

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Man kan jo ønske sig meget forskellig dokumentation. Jeg har den klare opfattelse, at det er mere end rigeligt for mig at se den dokumentation, der er, når de personer, som lovgivningen har været tiltænkt, udtaler, at de er meget tilfredse med den lovgivning, fordi den er med til at gøre, at de ikke bliver tvangsgift. Så allerede der er jeg ikke et sekund i tvivl om, at der er dokumentation. Det er sådan set for mig at se mere end nok i forhold til det, som den lov har været tænkt som.

Lad mig også klart slå fast, at jeg synes, at det her er et kvantespring for ligestillingspolitik i Danmark. Derfor synes jeg bare, det er trist, at der er en uenighed blandt de forespørgere, der nu har fremsat et andet forslag til vedtagelse, hvor man må erkende, at det punkt ikke er, med selv om nogle af partierne siger, at får de regeringsmagten, så vil de videreføre det.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Hr. Troels Lund Poulsen betegnede i sit ordførerindlæg fædreorloven som en tvang, og det undrer mig temmelig meget. Hvorfor betragter hr. Troels Lund Poulsen den ikke som en rettinghed for fædre? Jeg synes jo, at det er lidt interessant, også i betragtning af at hr. Troels Lund Poulsen er en ret ung mand selv. Hvorfor ser han ikke på den som en rettinghed; som det at give fædre rettingheder?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Lad mig for en god ordens skyld præcisere, at det, jeg kommenterede i forhold til fædreorlov, var, at jeg ikke ønsker det, som vi oplevede tidligere, nemlig at man skal give en bestemt portion til fædrene, og ønsker de ikke at bruge den portion af fædreorloven, så får det en konsekvens for familiens samlede orlov. Det er sådan set bare det, jeg tog afstand fra.

Men jeg kan kun opfordre til, at flest mulige fædre selvfølgelig tager del i børnenes opvækst, og det er der jo rige muligheder for med den nye 1-årige fleksible børnepasningsorlov, som er vedtaget. Og der kan jeg bare sige, at det jo er det, som også kan være med til at forandre nogle ting, også hvis flere mænd går frem og gør det. Men jeg ønsker ikke at lovgive mig ud af det. Jeg

ønsker, at det skal være ad frivillighedens vej, og at det er familierne, der skal have lov til at sammensætte, hvordan orloven skal være.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg troede faktisk, at hr. Troels Lund Poulsen mente, at det var individer, der havde rettigheder, og derfor forstår jeg ikke, hvad årsagen er til, at fædre ikke skal have rettigheder på det her område. Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Hvis hr. Troels Lund Poulsen simpelt hen mener, at de ikke skal have rettigheder, hvorfor så de 2 uger, som de stadig væk har som en rettighed, efter at regeringen cuttede det ned fra 4 uger til 2 uger?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Lad mig helt klart slå fast: Jeg synes selvfølgelig også, at man skal have den rettighed, som hedder 2 uger. Det støtter jeg varmt. Det synes jeg er meget fint. Men jeg ønsker ikke at gå skridtet videre, som visse partier i Folketinget, deriblandt SF, har argumenteret for tidligere, nemlig at hele børnepasningsorloven skal sammensættes, så man målretter en bestemt del af orloven til mænd, og udnytter mænd ikke den del, så har det en konsekvens for hele familiens orlov. Det er det, som jeg sagde fra over for. Jeg synes, det er fint, at man har en rettighed til at tage 2 uger, og derudover er der den fleksibilitet, at ønsker mænd mere orlov, så har de mulighed for at vælge det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Troels Lund Poulsen talte i sit ordførerindlæg om, at det, Venstre ønskede, var at skabe muligheder for, at folk kan foretage et valg. Hvis man er i en familie som de fleste, hvor manden har en noget højere løn end kvinden, hvordan har man så den mulighed for at træffe et frit valg om, hvem der skal holde barselorlov, hvis man også skal have penge til at betale de høje udgifter til bolig og skal have råd til at købe bleer og mad og tøj osv.?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Mig bekendt kommer det ikke nødvendigvis som en meget stor overraskelse, at man får børn, for der er jo en vis forberedelsestid, inden man får børn. Der er jo 9 måneder, som går forud.

Man må i det her moderne samfund også gerne indrette sig sådan, at man ikke skal have villa, Volvo, vovse og sommerhus, inden man er 35 år. Hvis manden ønsker at gå hjemme og har en højere indkomst, så må familien jo prioritere det. Det at få børn er trods alt noget meget unikt og noget, som sker relativt sjældent i ens liv, selvfølgelig alt efter hvor mange børn man får, men de fleste får to eller tre børn. Derfor kan man bare konstatere, at det jo ikke er noget, som lige pludselig dumper ned fra himlen. Og det må man så prioritere.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Så det, hr. Troels Lund Poulsen siger, er, at Venstre ikke ønsker at skabe muligheden for, at det er et frit valg. Venstre ønsker at fastholde, at hvis familien ønsker, at det er manden, der skal gå hjemme, og ikke kvinden, så skal den altså betale økonomisk for det. Venstre vil ikke skabe rammerne for, at der reelt er en mulighed for et frit valg, som der ville være, hvis man var sikret fuld løn under barsel, og hvis vi ikke havde den store uligeløn, vi har i dag.

Kl. 10.50

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg er helt uenig i påstanden om, at vi har en stor uligeløn. Det mener jeg overhovedet ikke kan dokumenteres. Vi har selvfølgelig nogle meget få procent, hvor der er tale om uligeløn, og hvor vi arbejder for at sikre, at det ikke sker i fremtiden.

Men derudover må vi bare sige: Ja, jeg mener, at man skal have muligheder; vi skal skabe muligheder for familier. Men det er nu engang sådan, at det er familien, der må sammensætte, hvordan dens orlov skal være, hvis man i familien ønsker at benytte sig af den. Det er for mig at se det allervigtigste.

Vi kan jo ikke kompensere folk fuldstændig. Skal direktøren, som ønsker at gå hjemme i 2 måneder, så have en fuldstændig kompensation for den lønnedgang, han har? Jeg ved ikke, om det er det, som Enhedslisten vil argumentere for. Hvis Enhedslisten vil det, så er det nyt for mig. Det mener jeg ikke er særlig solidarisk.

(Kort bemærkning).

Margot Torp (S):

Hr. Troels Lund Poulsen skal ikke være i tvivl om, at Socialdemokraterne vil en central barsel-

fond, og det vil vi bl.a., fordi den er et af midlerne til at skaffe ligeløn. I den forbindelse glæder det os, at Venstre har fokus på det med ligeløn, men det kan undre mig, at det er så svært at få taget fat om den lovgivning, der ligger lige for.

Lovgivningen er lavet. Det er bare at ophæve det stop, som den selv samme regering lavede lige efter sin tiltræden. Der er ikke noget arbejde i det. Hvis man vil mere ligeløn, så er loven om ligelønsstatistikker grydeklar.

Når nu man er så interesseret i at nedbryde det kønsopdelte arbejdsmarked, hvad jeg også synes er vigtigt i forhold til ligelønnen, hvorfor har man så overhovedet ikke, hverken fra ministerens side eller fra hr. Troels Lund Poulsens side, nævnt noget om, hvordan man vil sikre, at AF i en ny kommende kommunalstruktur også fortsat skal gøre en stærk indsats for at nedbryde det kønsopdelte arbejdsmarked?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

For at tage debatten om de kønsopdelte lønstatistikker har der løbende været en debat om det også her i Folketingssalen, og der er vi jo nået frem til den løsning på problemet, at både DA og LO nu har indvilliget i at prøve at udvikle en brugbar model for kønsopdelt lønstatistik.

Hvordan det helt præcist kommer til at fungere, og hvordan det kommer til at blive implementeret, er for tidligt at sige noget om. Men der er en vilje fra arbejdsmarkedets parter til nu at gøre det. Det noterer jeg mig, for det er jo ikke nogen hemmelighed, at Dansk Arbejdsgiverforening tidligere har været kritisk over for det.

Jeg har også selv været kritisk over for det. Det skal jeg også gerne fremhæve her i dag, men jeg må erkende, at vi alle har en interesse i at sikre, at der ikke er en forskel på løn for det samme stykke arbejde.

(Kort bemærkning).

Margot Torp (S):

Jeg vil også gerne have, at hr. Troels Lund Poulsen forholder sig til det med det kønsopdelte arbejdsmarked, og så vil jeg gerne høre, om der er sat nogen tidsfrist på det arbejde omkring kønsopdelte lønstatistikker.

Vi har heroppe i Vandrehallen en tegning af en syltekrukke, og det her kunne jo meget, meget mageligt blive en syltekrukke. Det lyder, som om mange har en interesse i, at den sag trækker ud.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det er måske rigtigt, at man, hvis man tolker den der syltekrukke på den måde, som fru Margot Torp tolker den, kan drage den slutning, som fru Margot Torp ønsker.

Men jeg kan bare sige, at det jo er det, som har regeringens opmærksomhed, og derfor kommer der selvfølgelig også et resultat i løbet af kort tid. Hvor lang tid det tager, kan jeg ikke sige, for jeg er ikke en del af forhandlingerne, men det har også min opmærksomhed, så det ikke trækker ud og bliver en syltekrukke, som tager f.eks. 5 år.

Formanden:

Så er det fru Mette Frederiksen som ordfører.

Mette Frederiksen (S):

Som det allerede er dokumenteret i dagens debat, har vi faktisk ikke ligestilling i Danmark, og det er derfor, at vi endnu en gang rejser diskussionen om netop ligestilling mellem mænd og kvinder.

Den manglende ligestilling mellem mænd og kvinder er et alvorligt samfundsproblem, og det forhindrer på mange måder vores velfærdssamfund i fortsat at udvikle sig. Kvinder tjener mindre end mænd. Kvinder rammes oftere af arbejdsløshed, end mænd gør, og kvinder sparer mindre op til deres alderdom, end mænd gør.

Mænd mister derimod oftere kontakten til deres børn efter en skilsmisse, mænd er mere selvmordstruede, og mænd har ret til færre barseluger, end kvinder har.

Kvinder er dårligere repræsenteret i forskningsverdenen, i erhvervslivets top og i politik, det ses også i Folketinget. Kvinder med anden etnisk baggrund end dansk er alt for dårligt repræsenteret på arbejdsmarkedet og til gengæld alt for godt repræsenteret på landets krisecentre.

Kl. 10.55

Den manglende ligestilling mellem mænd og kvinder er ikke et privat problem, som regeringen ønsker at gøre det til. Alle de nævnte eksempler fortæller hvert og et, at køn, altså om du er mand eller kvinde, fortsat spiller en væsentlig rolle for, hvordan dit liv bliver. Det synes vi i Socialdemokratiet er et kæmpe problem for det enkelte menneske og for samfundet i det hele taget. Vi tror grundlæggende, at ligestilling mellem mænd og kvinder er en af de allerallervæsentligste forudsætninger for, at vores velfærdssamfund kan udvikle sig. Det handler om livs-

kvalitet, og det handler om, at flere mennesker får lov til at bruge deres ressourcer, altså dem, de har, både ude og hjemme.

Her er et par eksempler på nogle af de problemer, vi i hvert fald skal have taget fat på. For det første er der den manglende ligestilling i forhold til pension og alderdom: Kvinder sparer alt for lidt op til deres alderdom. Det gør vi, fordi vi er kortere tid på arbejdsmarkedet, og det er vi, fordi vi arbejder mere på deltid, på grund af den lange barselorlov samt en højere arbejdsløshed. Og så er der derudover mindre at spare op af.

Vi har nemlig ikke ligeløn i Danmark, og der er mange kvinder, der arbejder inden for de sektorer, hvor lønudviklingen går allermest langsomt. Pensionen skal oven i købet strækkes over flere år, fordi kvinder i gennemsnit lever 5 år mere end mænd. Den pensionsfælde, vi har udviklet, gør ondt at falde ned i, og jo dårligere uddannet og jo lavere lønnet man er, desto hårdere er faldet.

For det andet vil jeg nævne den nuværende barselorlov. Regeringen og Dansk Folkeparti besluttede for et par år siden at forlænge barselorloven, således at den nu i dag kan strække sig til over 1 år. Problemet med den lange barselorlov er, at det nærmest kun er mødrene, der benytter sig af den. Når en kvinde er på barselorlov i op til flere år, spares der for lidt op på pensionskontoen, det er sværere at få ansættelse som nyuddannet, og det er selvfølgelig også sværere at avancere på arbejdsmarkedet.

Det faktum, at kvinder tager mere og mere barsel, og at mænd tager mindre og mindre, har intet med biologi og frit valg at gøre. Kvinder tager primært den lange barselorlov, fordi det er det, der bedst kan betale sig. Vi har endnu ikke en barselfond, og vi har stadig væk meget store lønforskelle. Det kan altså for mange familier bedst betale sig, at far går på arbejde, og at mor bliver hjemme. Mange kvinder taber store summer som følge af den lange barselorlov, og dens indretning er med til at fastholde, at vi ikke har ligestilling i det her samfund.

Og lige så slemt er det, at den er med til at fastholde alt for mange gode, nye, unge fædre på sidelinjen. Danmark er et af de nordiske lande, hvor fædre har allerfærrest rettigheder. Det er gammeldags, og det tager slet ikke højde for en ny generation af fædre, som faktisk gerne vil være sammen med deres børn.

Det bringer mig videre til det næste punkt, nemlig at vi har alt for lidt fokus på mænd og ligestilling. Jeg synes ikke, vi skal acceptere, at

rigtig, rigtig mange mænd og deres børn mister kontakten efter en skilsmisse, fordi domstolene i Danmark i langt de fleste tilfælde tilkender kvinden forældremyndigheden. Jeg synes ikke, det er o.k., at 70 pct. af de selvmord, der begås i Danmark, begås af mænd. Mænd og ligestilling hænger sammen, nøjagtig som kvinder og ligestilling gør det.

Det næste punkt, jeg vil nævne i dag, er, at der stadig væk finder alt for meget kønsdiskrimination sted. Det gælder de alt for mange sexchikanesager, voldtægter, uberettigede fyringer af gravide kvinder samt vold mod kvinder i hjemmet. Men det gælder også i hjem, hvor piger ikke må deltage i idræt og svømning, fordi de er piger, og religiøse påstande om, at kvinder og piger ikke er ligeværdige mennesker.

Forudsætningen for, at vi kan få et mere ligestillet samfund, er, at vi erkender, at vi ikke har ligestilling i Danmark, og at vi ikke gør ligestilling til et privat problem, og at vi effektivt løser de konkrete problemer, der er, og endelig at vi får et mere oplyst grundlag at træffe vores beslutninger på.

Hvor det gennem årtier er dokumenteret, at vi ikke har ligeløn, og at der er en voldsom skævvridning af kvindelige og mandlige forskere, så mangler vi viden på lige så vigtige og afgørende områder. Det gælder eksempelvis prostitution, hvor den tilgængelige viden er forældet eller er udenlandsk, og det gælder i forhold til vores etniske minoriteter, hvor de fleste af os er enige om, at der er problemer, men vi kender ikke omfanget af dem.

Regeringen har netop fremlagt et nyt lovkatalog, men ikke et eneste forslag om ligestilling er deri. Der har ikke været fantasi til overhovedet at imødekomme nogle af problemerne. Nu ved jeg, at regeringens repræsentanter vil sige, at ligestilling handler om meget andet end lovgivning, og ja, det gør det, men vi kommer ingen vegne, hvis ikke også vi tør lovgive.

I oppositionen har vi allerede fremsat syv konkrete forslag til, hvordan vi kommer et mere ligestillet samfund nærmere. Lad mig bare gentage dem her:

Vi vil have flere rettigheder til fædre i forbindelse med barsel. Vi vil have etableret en eller flere barselfonde, og vi ser ikke nogen grund til at vente. Der skal indføres kønsopdelte lønstatistikker. Kvinder skal sikres bedre pensionsforhold. Vi foreslår derfor at genindføre den Særlige Pensionsopsparing. Der skal etableres et nyt videnscenter for ligestilling, og så skal vi

målrette arbejdet for flere kvindelige forskere og for at bryde med det meget kønsopdelte arbejdsmarked.

Kl. 11.00

Vores håb er, at regeringen og Dansk Folkeparti vil bruge dagen i dag til at lytte og til at blive klogere. Lad os få gjort noget ved problemerne i Danmark i stedet for at blive ved med at snakke.

Louise Frevert (DF):

Som man kan læse af denne forespørgsel fra Socialistisk Folkeparti, Socialdemokratiet, De Radikale og Enhedslisten vil det ud fra en helhedsbetragtning kunne blive en meget omfattende forespørgselsdebat.

Hvis man ønsker det, kan man komme helt ud i afkroge af ligestillingsdebatten, men jeg kan lige så godt foregribe begivenhedernes gang fra Dansk Folkepartis side og melde klart ud med det samme, at vi mener, at det egentlig går ganske udmærket her i Danmark, når det drejer sig om ligestilling imellem kønnene.

I stedet for at spørge, hvilke uligheder der kan være mellem kønnene, kunne man måske i stedet spørge, hvilke ligheder der mangler at blive taget højde for i det danske samfund, for at vi har fået gennemført det, vi kan kalde den totale ligeberettigelse.

Jeg skal gerne medgive, at der stadig væk vil være nogle hjørner, hvor der ikke er fuld ligeberettigelse, eksempelvis når det drejer sig om løn, og når det drejer sig om kvinder, der ikke bestrider direktørposter, bestyrelsesposter og andre overordnede poster.

Hertil må jeg sige, at regeringen har iværksat gode initiativer, bl.a. er der igangsat en undersøgelse, som skal belyse en sammenhæng imellem kvindelige ledere og virksomheders ansættelse af dem. Når undersøgelsen forhåbentlig ligger færdig i slutningen af året, vil Dansk Folkeparti naturligvis indgå i en konstruktiv diskussion om, hvorvidt der er behov for, at der skal tages specielle initiativer for at få ansat kvinder på topposter.

Men i bund og grund er det efter min bedste opfattelse vigtigt at pointere, at kvinder skal ansættes på lige fod med mænd, nemlig efter kvalifikationer.

Vi må heller ikke glemme, at en del kvinder ikke ønsker det fulde ansvar, men faktisk, når de har fået et par børn, ønsker at tage nogle år i

hjemmet og derefter vende tilbage til arbejdsmarkedet, når børnene er blevet større. I Danmark har vi mulighed for denne frit valg-ordning, og jeg er helt sikker på, at man i mange familier på en meget positiv måde finder den rollefordeling i overensstemmelse med familiens ønsker.

Her vil jeg desuden også gerne pointere, at Dansk Folkeparti under ingen omstændigheder vil gå ind for, at der skal være udvidede barselsrettigheder til fædre. Vi ønsker, at familierne selv skal tage stilling til, hvorvidt de ønsker barsel for enten mor eller far.

Vi skal naturligvis heller ikke være blege for at indse, at mange kvinder har lullet sig lidt ind i det kønsrollemønster, som vi kvinder har ligget under for i årtusinder. Det kan være vanskeligt at komme ud af det mønster, og derfor er det da bestemt kærkomment, at ministeren har nedsat disse undersøgelser, så vi kan få belyst, hvor meget af den såkaldte skyld der ligger hos enten arbejdsgiverne eller arbejdstagerne.

Jeg mener ikke, at kvinder skal have nogen form for positiv særbehandling på grund af deres køn. Jeg er ganske udmærket klar over, at der er larmende røster fremme om, at man skal tage positive særhensyn, at vi skal have flere værker af kvindelige kunstnere udstillet på vores museer, at vi skal have flere kvindelige forfattere ind i en kanon, og på den måde kunne vi blive ved og ved og ved.

Men lad os nu slå fast én gang for alle: Vi er faktisk på den rigtige vej. Vi har jo ligget under for mandchauvinisme i årevis, og den er vi ved at være helt fri af her i det nye årtusinde. Dog vil jeg som tidligere nævnt medgive, at der visse steder er problemer med den fulde ligeberettigelse, men det kan man ikke lovgive om. Det er et spørgsmål om en holdningsændring hos både mænd og kvinder og derved også på arbejdspladsen, men det er ikke en ændring, der sker med det samme.

Lad os give det noget tid. Lad os tale åbent om initiativer, hvor man indskærper, at man skal være årvågen over for, at står ansættelsesvalget imellem to personer, som har lige gode kvalifikationer, men er af hvert sit køn, så skulle man måske i stedet skele til, hvad der har majoritet kønsræddelse på arbejdspladsen i forvejen, og derefter vælge den person, som vil matche kvalifikationerne, men som er af modsatte køn end majoriteten.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Det er altid interessant at lægge øre til de analyser, der fremkommer fra Dansk Folkeparti her i Folketingssalen, om, at det går godt med ligestillingen. Nu har vi indtil videre brugt en time på med skiftende partipolitisk afsæt at dokumentere, at det overhovedet ikke går godt med ligestillingen i Danmark.

Kl. 11.05

Jeg vil da gerne have lov til at spørge fru Louise Frevert, om ikke Dansk Folkeparti synes, det er et problem, at vi kan se, at der bliver en større og større gruppe af fattige kvindelige folkepensionister, fordi de kvindelige folkepensionister ikke har kunnet spare lige så meget op til deres alderdom, som deres mænd har gjort, fordi de har haft mere deltidsarbejde, fordi kvinder i højere grad end mænd rammes af arbejdsløshed, fordi de ikke har haft en tilstrækkelig lønsum at spare op af.

Synes Dansk Folkeparti ikke, det kunne være formålstjenligt, om vi her fra Folketinget tilkendegav, at vi har lyst til, og at vi vil insistere på at nedbryde de uligheder, der er for mænd og kvinder i pensionsalderen?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det var jo en omfattende redegørelse, fru Mette Frederiksen vil have, jeg skal gå ind i her, men jeg vil prøve på at svare nogenlunde kort.

Lad os skue fremad. De kvinder, som er pensionister nu, har vi jo hjulpet med en ældrecheck i et glimrende samarbejde mellem regeringen og Dansk Folkeparti, altså undertegnede, så jeg synes, at vi har taget højde for, at der har været en ulighed her.

Som jeg også tidligere har nævnt, har der i de sidste 50 år været en progression i ligeberettigelsen mellem kønnene, men det sker jo som sagt ikke fra den ene dag til den anden, det sker ikke over natten. Men vi er på meget, meget, meget, meget god kurs, og det passer jo ikke, at vi har stået i stampe de sidste 50 år, det ved fru Mette Frederiksen jo også udmærket godt. Vi er overhovedet ikke ved punkt nul, tværtimod er vi meget langt fremme både i ligeløn og ligeberettigelse i forhold til, hvad vi var bare for 30 år siden.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg er ikke sikker på, at fru Louise Frevert kender til de forhold, som de kvindelige folkepensionister, jeg taler om her, lever under. Situationen er jo den, at hvis man har arbejdet i den offentlige sektor i mange år som hjemmehjælper, og så har nået pensionsalderen, så får man ikke ældrechecken fra Dansk Folkeparti, for så falder man ikke inden for den kategori, som Dansk Folkeparti synes, man skal ligge i, hvis man skal have en ældrecheck.

Den Særlige Pensionsopsparing gav derimod den kvindelige hjemmehjælper et økonomisk løft i hendes alderdom, men man har fra Dansk Folkepartis side sammen med regeringen omlagt den pensionsopsparing, så fru Louise Frevert får flere penge i alderdommen, mens den pågældende hjemmehjælper får færre. Skulle Dansk Folkeparti ikke, når vi vedtager lovene i Folketinget, insistere lidt mere på, at ord og handling faktisk følges ad?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg må nok sige, at det parti, fru Mette Frederiksen selv tilhører, jo har været med til lønforhandlinger i årevis og har været med til at postulere, at man har villet varetage de svages, også kvinders, tarv i det danske samfund og på arbejdsmarkedet. Så det er da et postulat fuldstændig hen i vejret, det her.

Så jeg vil stadig væk sige: Det her er et spørgsmål om at se på situationen på nuværende tidspunkt, og der har vi hjulpet mange kvinder – og mænd for den sags skyld. Vi skal jo ikke kun fremhæve kvinder i den her ligestillingsdebat, så det kun er kvinder, vi taler om, for vi taler altså både om mænd og kvinder. Men det er altså ældrechecken, vi taler om nu, det er den, fru Mette Frederiksen vil til at diskutere.

Men jeg vil gerne i stedet diskutere de forhandlinger, som Socialdemokraterne har været med til på det private arbejdsmarked og på det offentlige arbejdsmarked, og som har været med til ikke at give den ligeløn, som kunne have medvirket til at give pensionisterne nogle tålelige vilkår på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg vil gerne rose fru Louise Freverts afslutning af talen, hvor fru Louise Frevert var inde på, at hvis en arbejdsgiver står i en situation, hvor der

er to lige kvalificerede – den ene er en mand, den anden er en kvinde – så skulle arbejdsgiveren måske lige hælde lidt til kvindens fordel. Det synes jeg er udmærket.

Men går fru Louise Frevert også ind for, at det sker i forhold til etnicitet?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det vil være en meget dårlig idé at pinde det ud på den måde, for det, man skal ansætte folk efter, er deres kvalifikationer.

Men det er klart, at hvis vi taler om ligeberettigelse kønnene imellem, og det var det, vi diskuterede lige før, så er det et spørgsmål, hvis det er to personer, der har de samme kvalifikationer, der har de samme forudsætninger, om man bør skele til, om det kan opveje en kønsmæssig ubalance på en arbejdsplads.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Det synes jeg også er fint. Det var også det, jeg roste fru Louise Frevert for: Hvis man har en arbejdsplads, hvor der ikke er så mange kvinder, og der står to ansøgere, der er lige kvalificerede, så skulle man nok lige hælde lidt til kvindens fordel.

Skal det samme gøre sig gældende, hvad angår etnicitet? Hvis vi har en arbejdsplads, hvor der ikke er nogen med en anden etnisk baggrund, og der er to ansøgere, der er lige kvalificerede, er det så også o.k. at hælde lidt mod etnicitet, hvis de på alle måder er lige kvalificerede?

Kl. 11.10

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

I sådan et tilfælde tror jeg, at arbejdsgiverne selv er i stand til at kunne varetage lige præcis den opgave. Så det er ikke noget, vi skal blande os i fra Folketingets side. Vi skal ikke begynde at blande os i det private arbejdsmarkeds måde at ansætte folk på.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Ja, nu er jeg virkelig forvirret, for fru Louise Frevert sagde faktisk to ting, nemlig at hun gik imod positiv særbehandling, når det handlede om køn, men at hun alligevel gik ind for, at havde man to personer til en stilling, og de havde lige gode kvalifikationer, så kunne man godt tage kvinden, der hvor der var få kvinder på ar-

bejdspladsen i forvejen – og jeg går ud fra, det samme gælder mænd. Det er jo præcis det, positiv særbehandling er – det er jo præcis det, positiv særbehandling er.

Så hvad mener fru Louise Frevert egentlig? Mener hun, at man skal gøre det, eller mener hun, at man ikke skal gøre det?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg tror, at fru Anne Grete Holmsgaard lige skulle høre helt efter, hvad det er, jeg siger: Jeg siger, at man kan *skele* til det, hvis det er to personer med samme forudsætninger og med samme kvalifikationer, fordi det altså kan være givtigt i visse situationer også i større sammenhæng på arbejdspladser og i bestyrelser, at man har en balance, så man ikke har en majoritet kun af mænd på det pågældende sted.

Men det er ikke forudsat, at det er positiv særbehandling, for det går jeg fuldstændig imod. Så forvirringen er absolut på et plan, hvor fru Anne Grete Holmsgaard selv må tage ansvar for den, fordi jeg siger, at man udmærket godt kan skele til kønsbalancen, hvis det giver en bedre balance i den pågældende situation.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg kan forstå, at fru Louise Frevert ikke kan lide begrebet. Men det, hun siger, er, at hun faktisk går ind for det. For det er faktisk positiv særbehandling, det, at man kan vælge det underrepræsenterede køn. Men det er klart, at kvalifikationer skal være til stede.

Går fru Louise Frevert ind for det, eller går hun ikke ind for det? Og hvis hun ikke kan finde ud af definitionen, så kan jeg da bare anbefale hende at læse EU's direktiver og de bekendtgørelser, vi har herhjemme.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg tror ikke, jeg behøver SF's hjælp til at kunne finde af, hvordan jeg definerer mine egne begreber og holdninger til tingene. Mange tak ellers for bistanden til at kunne vejlede og guide Dansk Folkeparti igennem den her diskussion. Men jeg tror, jeg klarer det på egne præmisser.

Jeg prøver at gentage det én gang til: Vi taler om balance, vi taler ikke om positiv særbehandling. Sagt på en anden måde: Hvis man er i den situation – og jeg vil nok sige, det vil være en meget hypotetisk situation at stå i, for jeg har

faktisk en eller to gange været udsat for det eller hørt om, at det har været tilfældet – at to personer af modsat køn har samme kvalifikationer, og det er ikke særlig ofte, jeg tror, det kan tælles på én hånd, så er det klart, at man godt i visse tilfælde kan tage højde for, at det måske passer bedre ind i institutionen, i koncernens balance, at man får et andet islæt end bare den majoritet, der er på det givne tidspunkt i den pågældende institution eller koncern.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne vende tilbage til spørgsmålet omigestilling for pensionister, hvor jeg kan forstå, at fru Louise Frevert synes, at det hele går utroligt godt i dag, men at det måske ikke har gået helt så godt tidligere. Og der kan man så, når vi ser på dem, der er pensionister i dag, sige, at så lever de kvinder jo med konsekvenserne af, at der har været stor ulighed. Vi mener altså stadig, der er ulighed.

Men i hvert fald kan jeg forstå, vi er enige om, at der har været stor ulighed i lønindkomsten, og at kvinder ofte ikke har haft lønindkomst, fordi de har højere arbejdsløshed, har været nødt til at gå hjemme i perioder med børn osv.

Når så Dansk Folkeparti går ind og er med til at fjerne det solidariske element i den Særlige Pensionsopsparring, så de her kvinder ikke får en kompensation for, at de har haft en lavere løn, er det så, fordi Dansk Folkeparti synes, at når de nu har levet med uligeløn hele livet, så må de også finde sig i, at man ikke vil gøre noget for at hjælpe dem lidt ekstra, når de bliver pensionister? Synes man faktisk, man skal fortsætte den ulighed? Eller hvad er det, der ligestillingsmæssigt er begrundelsen for, at Dansk Folkeparti synes, at det er fint at fjerne det solidariske element?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Altså det er ikke at fjerne det solidariske element. Tværtimod vil jeg sige, at vi rent faktisk har gjort det rigtig, rigtig godt sammen med regeringen i de 3 år, vi har været det parlamentariske grundlag. Faktisk vil jeg sige, at pensionisterne har det udmærket i forhold til, hvad de havde tidligere – også med de forbedringer, som venstrefløjen har været i stand til at kunne raffe hjem til dem under lønforhandlinger. Så der er efterhånden blevet en utrolig god progression i deres ligeløn på arbejdsmarkedet.

Det er klart, at der da er nogle kvinder, som er blevet nedslidt, som er ældre nu. Min mor, der er 78 år, er bl.a. en af dem, som har været ude på arbejdsmarkedet hele sit liv, og som er en almindelig, helt almindelig pensionist, som også har været ude for den slags ting.

Kl. 11.15

Men det er klart, at de uligheder da er nogle, som mere eller mindre er blevet udlignet med årene. Men vi mangler da stadig væk noget, vi har da stadig væk nogle ting, vi skal have indhentet, og det er det, vi er godt på vej til. Og stadig væk vil jeg sige, at vi har haft et godt samarbejde, og vi har indført en ældrecheck.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan godt forstå, fru Louise Frevert ikke har lyst til at svare på mit spørgsmål. Men nu prøver jeg at stille det en gang til: Hvad er baggrunden for, at Dansk Folkeparti ud fra en ligestillingsmæssig overvejelse synes, at det er helt i orden at fjerne det solidariske element i den Særlige Pensionsopsparring? Det kan fru Louise Frevert ikke tale sig udenom med henvisning til alle mulige andre ting.

Dansk Folkeparti har sammen med regeringen fjernet det solidariske element, der gjorde, at man fik lige meget udbetalt i den Særlige Pensionsopsparring, og ændret det til, at det nu i stedet for er højtlønnede som fru Louise Frevert, der får meget mere end lavtlønnede. Så de kvinder, der har haft en lav løn hele livet, kommer også til at få en lavere pension. Det har Dansk Folkeparti været med til.

Er det rent ligestillingsmæssigt, fordi man synes, at når uligheden nu har været der hele deres liv, så skal den fortsætte også i pensionisttilværelsen?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det er helt klart et synspunkt, der kun hører hjemme på venstrefløjen. Vi andre på den anden side af plankeværket har et helt andet syn på den der såkaldte solidaritetsfølelse. Det har været en beslutning mellem regeringen og Dansk Folkeparti at sætte hele den orden i bero.

Så den solidaritetsordning, som Enhedslisten taler om her, er vi fuldstændig klar over kun venstrefløjen har en idé om, for vi har en aftale med regeringen, som vi står inde for.

(Kort bemærkning).

Margot Torp (S):

Det kan godt være, at fru Louise Frevert og Dansk Folkeparti har den der aftale. Men det betyder jo helt konkret i fremtidige pensionisters hverdag – i fremtidige pensionisters hverdag – at de får mindre at gøre godt med.

Det var sådan med den der ordning, at man indbetalte 1 pct. af sin løn, og det er meget, når man tjener meget, og ikke så meget, når man tjener lidt, men man fik til sin tid udbetalt lige meget. Det betyder en overførsel fra dem, der har tjent meget, til dem, der har tjent lidt.

Fremover vil det ikke være sådan. Så får man udbetalt, ligesom man har indbetalt, og det vil sige, at den, der har indbetalt lidt, også får udbetalt lidt. Derfor er det jo rigtigt, som fru Barfod siger, at det her fremover er et tyveri fra de lavtlønnede mennesker i Danmark. Og da der er rigtig mange lavtlønnede kvinder, har det også en ligestillingsvinkel.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Lad mig pointere én gang for alle: Dansk Folkeparti går ikke ind for kriminalitet, dvs. tyveri. Hvis der er noget, vi ikke har gjort, så er det at liste rundt som tyve om natten og tage nogens penge på den måde, sådan som det bliver fremstillet af Socialdemokraternes ordfører. Det vil jeg ikke have siddende på Dansk Folkeparti, det vil jeg slå fast her fra talerstolen.

Og lad mig så sige det en gang til helt tydeligt: Vi vil gerne have, at vores ældrecheck bliver permanent, og med en vedtagelse – forhåbentlig – af en ny finanslov med Dansk Folkeparti som parlamentarisk grundlag vil vi forbedre forholdene for pensionisterne endnu mere og gøre dem endnu bedre, end de har været tidligere. Så vi ser ikke fremover et skrækscenarie for pensionister.

Men det er åbenbart kun de kvindelige pensionister, som Socialdemokraternes ordfører vil værne om her. Vi ser det som en helhed, at det både er mandlige og kvindelige pensionister, vi taler om.

(Kort bemærkning).

Margot Torp (S):

Det er fuldstændig rigtigt, at den omlægning af SP-ordningen har negativ virkning for alle lavtlønnede, både mænd og kvinder, og det er selvfølgelig bekymrende for alle de lavtlønnede i

dag. Men der er flere kvinder dér, det er blot det, jeg siger.

Hvis det ikke er tyveri, så vil jeg gerne have, at fru Louise Frevert forklarer, hvad det så er, når man overfører det, der førhen var en overførsel af midler fra højtlønnede til lavtlønnede og altså ophæver den ordning. Så er det vel et tyveri fra dem, der ikke har så meget, hvor man giver det, man tager, til dem, der har meget.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det er overhovedet ikke tyveri. Og nu siger jeg det en gang til heroppe fra talerstolen, at jeg ikke vil have siddende på mig, at Socialdemokraterne kriminaliserer Dansk Folkeparti her i salen. Jeg synes, det er helt uhørt, at man gør det på denne her måde.

Kl. 11.20

Vi har altså en klar aftale med regeringen om at omlægge penge til pensionister, og det vil sige til en ældrecheck, og det synes jeg faktisk at Socialdemokraternes ordfører skal tage til efterretning, for det er vi meget glade og stolte over.

Formanden:

Så er det fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

Mange er af den overbevisning, at vi i dag har opnået næsten fuld ligestilling mellem mænd og kvinder i Danmark, og det er da sandt, at vi er nået langt på området. Sammenlignet med andre lande har danske kvinder formelt set samme muligheder for at realisere deres drømme, hvad angår uddannelse, karriere og interesser.

Men hvis målet er frihed til at vælge det liv, man ønsker, og mulighed for at forfølge de personlige drømme og mål, så er der lang vej endnu. Som det er i dag, mødes både mænd og kvinder af en række krav på baggrund af deres køn, som i nogle tilfælde kan virke hindrende for den personlige frihed.

Ministeren taler om et indirekte pres i samfundet, og det er også for mig at se den største hindring for ligestillingen mellem kønnene i Danmark.

Når man ikke kan tale om fuld ligestilling mellem mænd og kvinder i Danmark, handler det i høj grad om samfundets opfattelse af kvinder, hvad kvinder kan bidrage med, hvordan kvinder bør behandles og ikke mindst kvindernes opfattelse af deres eget køn.

Således er en række forhold omkring kvinder medvirkende til at definere kvindelighed og hermed åbne eller lukke visse døre. Jeg tænker her på de forskellige punkter, ministeren fremhæver i sin handlingsplan, f.eks. at unge mennesker mødes med stereotyper kønsroller, at vi stadig i stort omfang oplever vold mod kvinder, og at kvinder på trods af en høj erhvervsfrekvens stadig mødes med forskellige former for diskrimination på arbejdsmarkedet.

Det er forhold som disse, som er med til at skabe og fastholde vores opfattelse af kvinder, og det er derfor vigtigt at sætte disse forhold til debat og aktivt gøre en indsats for at forbedre forholdene.

Det er vigtigt at diskutere ligestilling og få sat ord på de forhold, der gør sig gældende for mænd og kvinder. Vi i Det Konservative Folkeparti er derfor glade for den interesse, regeringen viser for problemet, og den indsats, der bliver gjort for at forbedre ligestillingen, og vi ser positivt på de punkter, der er nævnt i handlingsplanen.

Vi er glade for den indsats, der f.eks. vil blive gjort for at forbedre kvindernes muligheder på arbejdsmarkedet og inden for erhvervslivet og forskningen og i de forskellige bestyrelser.

Jeg kan kun give ministeren ret i, at 4 pct. er alt for lidt, når det gælder kvindernes repræsentation i den øverste ledelse i dansk erhvervsliv. Det betyder ikke kun, at virksomhederne går glip af mange kvalificerede kræfter, det betyder samtidig, at vores samfund i den grad lider af mangel på gode kvindelige forbilleder. Det er ikke nok, at der findes få kvinder, der når til tops, det bør naturligvis være reglen frem for undtagelsen, at kvinder i lige så høj udstrækning som mænd er repræsenteret på ledelsesgangene; kun sådan kan vi ændre på den opfattelse, der er af kvinder i dag, inklusive den opfattelse, kvinderne selv har. På den måde vil der skabes incitament til mange andre unge kvinder til at gøre en indsats og tro på deres evner frem for en opfattelse af, at toppen af dansk erhvervsliv er forbeholdt mændene. For mig at se er det den vej, vi må gå, hvis vi på længere sigt vil sikre ligestillingen mellem mænd og kvinder.

Jeg er enig i, at de første skridt på vejen er at få virksomhederne til at erkende det potentiale, der ligger hos en lang række veluddannede og yderst kompetente kvinder; virksomhederne må indse den styrkelse, en øget andel af kvinder i bestyrelsen vil medføre, og det gøres uden indførelse af diverse kvoter. Det er vigtigt, at virk-

somhederne af sig selv anerkender kvindernes potentiale, da kvoter dels vil sætte spørgsmålstegn ved kvindernes kompetencer, dels i værste fald kan medvirke til at skabe og fastholde en negativ selvidentitet hos kvinder.

For mig at se skal der sættes bredt, hvis vi vil fremme ligestillingen i Danmark, og jeg er enig med ministeren i, at der kan være flere måske forstærkende barrierer, hvad angår kvinders muligheder for at gøre sig gældende inden for eksempelvis forskningsområdet, og jeg hilser derfor initiativet til en tænketank velkommen.

Samtidig mener jeg, at et tiltag som barselfonden er et yderst velegnet redskab til at gøre det attraktivt for virksomhederne at ansætte kvalificerede kvinder; det tiltag vurderer jeg som et af de allerbedste på ligestillingsområdet inden for de seneste år. Det vil forhåbentlig medvirke til, at kvinder i højere grad vil have mulighed for en karriere på lige vilkår med mænd, og det vil forhåbentlig være med til at skabe en samfundsmæssig opfattelse af kvinder, som fuldt ud er ligestillet med mænd.

Samlet set er ligestilling noget, der skal arbejdes for på mange forskellige niveauer. Det drejer sig som sagt både om det direkte og indirekte pres, mænd og kvinder kan opleve på baggrund af deres køn.

Med ministerens handlingsplan mener jeg, at der er taget en lang række gode initiativer til at forbedre ligestillingen på lang sigt. Forhåbentlig vil de tiltag ikke kun have en direkte effekt, men samtidig også være med til at lægge en grund for en anden opfattelse af kvinder og mænd i et større perspektiv.

Kl. 11.25

Formanden:

Så er det hr. Naser Khader som ordfører.

Naser Khader (RV):

Først vil jeg sige velkommen til vores nye ligestillingsminister.

Det Radikale Venstre er medforespørger på forespørgslen i dag, fordi der stadig er store udfordringer med hensyn til ligestilling mellem de danske borgere.

I tidligere ligestillingsdebatter har jeg advaret mod, at man betragter ligestillingsdebatten som den ene halvdel af befolkningens kamp mod den anden. Ligestillingskampen er alles kamp, for den handler om, at alle borgere skal have samme rettigheder og muligheder uanset køn, alder og etnicitet.

I dagens Danmark gør det en forskel, hvilket køn, alder og hvilken etnicitet man har, på områder, hvor det egentlig ikke burde gøre en forskel. Ligestilling handler ikke om, at vi alle skal være ens. Ligestilling handler om, at alle skal have lige muligheder; lige muligheder for at indrette sin tilværelse, som man vil, uanset køn, alder og etnicitet; retten til selvbestemmelse over egen krop, liv, køn, etnicitet, sex, uddannelse, ægteskab og fremtid; lige muligheder for at undgå vold, overgreb i ens eget hjem; lige muligheder for at være forældre og have et familieliv; lige muligheder for overhovedet at få et job; lige muligheder for lige arbejde og lige løn og for at skabe en karriere som forsker i det private erhvervsliv eller i det offentlige. Og også lige muligheder for at finansiere orlov og pension.

Der er ikke lige muligheder for alle danske borgere i dag. Eksempelvis er mange etniske kvinder arbejdsløse. For visse grupper er arbejdsløshedsprocenten på mellem 80 og 90. Arbejdsløshedsprocenten blandt indvandrere generelt er meget høj, og ifølge Rockwool Fonden mister det danske samfund ca. 10 mia. kr. om året på det.

Mange kvinder udsættes for vold i deres hjem. 98 pct. af alle tilfælde af vold i hjemmet har kvinder som ofre. En femtedel af alle kvinder i EU-landene har været udsat for vold af deres partner. Mænd tager 17 dages barselorlov i gennemsnit, mens kvinder tager 25 uger. Under 10 pct. af sager om tildeling af forældremyndighed ender til faderens fordel. Kvinder tjener 20 pct. mindre end mænd i gennemsnit i Danmark. På trods af at kvinder efterhånden udgør flertallet på landets gymnasier og universiteter, udgør kvinderne kun 10 pct. af landets professorer. Kvindelige mellemledere og chefer udgør 17 pct. af de 80.000, der er organiseret i Ledernes Hovedorganisation. På den baggrund er Det Radikale Venstre medstiller til det forslag til vedtagelse, der er blevet læst op tidligere i dag af SF's ordfører, fru Anne Grete Holmsgaard.

Vi har ikke ligestilling i Danmark i dag. Det skal vi have, men det kræver vilje, det kræver konkrete handlinger og indsatser og ikke kun gode hensigts erklæringer. Det er vores håb i Det Radikale Venstre, at den nye minister vil leve op til de liberale målsætninger, hendes parti stod og måske står for i dag. Og vi håber, at ministeren vil gøre noget ved de hensigts erklæringer, hun kom med i sin tale tidligere i dag, fordi det kræver handling, fordi der stadig er lang vej tilbage, før alle har lige muligheder.

Formanden:

Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Jeg vil godt starte med at gøre ordene i et læserbrev i Politiken den 6. oktober til mine egne:

»For det første arbejder Ligestillingsministeriet under denne regering primært med at »sætte fokus« på områder ved at udgive pjecer, uddele postkort og holde fokusgrupper. Ministeriet kan, ligesom Miljøministeriet, betegnes som en slags skinministerium, der har til opgave at hvirvle nok støv op til, at ingen ser, hvor lidt politik der egentlig føres.

For det andet er det usikkert, om ligestillingsministeren tager de områder alvorligt, hun selv udpeger. Hvordan kan man eksempelvis arbejde for flere kvinder i ledelser, hvis man ikke vil gøre noget ved, at kvinder i gennemsnit tager 16 gange så meget barsel som mænd? Og hvordan kan man beskytte kvinder mod vold, når udenlandske kvinder, der er blevet solgt til prostitution i Danmark, bliver sendt tilbage til deres hjemlande inden 15 dage?«

Kl. 11.30

I forlængelse af det synes jeg, det er værd at hæfte sig ved, at ligestillingsministeren ikke har bidraget med et eneste forslag om ligestilling til regeringens lovkatalog. Ordet ligestilling indgår ganske enkelt ikke i lovkataloget, ligesom det heller ikke indgik i statsministerens åbningstale.

Der er ellers nok at tage fat på, når vi taler ulighed mellem kønnene, som det også er kommet frem i debatten i dag. Der er stadig stort set de samme forskelle på kvinders og mænds løn, som der var, da ligelønsloven blev indført for mere end 25 år siden.

Om de kønsbestemte lønforskelle udgør 10, 20 eller 25 pct., er i den forbindelse en akademisk diskussion. Det afgørende er, at vi politisk giver kvinderne og deres faglige organisationer de bedst mulige redskaber til at gøre noget ved forskellene. Et godt bud i den forbindelse er at stille krav til virksomhederne om kønsopdelte lønstatistikker – et godt og håndfast redskab i kampen for lige løn for lige arbejde. Hvis ikke regeringen kan give bedre bud på redskaber i ligelønskampen, så må vi jo samle et flertal uden om regeringen, hvis ellers tidligere udtalelser fra fru Louise Frevert om ligelønsstatistik står til troende.

Jeg har tidligere nævnt den skæve fordeling af barselorloven som et problem. Da barselorloven blev forlænget med 20 uger i 2002, var det

regeringens faste overbevisning, at der ikke var et ligestillingsproblem, fordi som det hed: forældrene nok skulle finde ud af at fordele ugerne imellem sig.

Men hvad er der så sket? Jo, mændene gjorde i 2003 kun brug af 3,3 ugers barselorlov i gennemsnit. Skævheden er med andre ord blevet drastisk forøget. En del af forklaringen er selvfølgelig traditionelle familiemønstre, men en nok så vigtig forklaring er, at mange mænd har svært ved at få forståelse for en længere barselorlov hos deres arbejdsgivere eller kollegerne.

Derfor er det så vigtigt med en lovfastsat fordeling af barselugerne. Jeg vil fremhæve erfaringerne fra Island, hvor man ved lov har fastsat 3 måneder til henholdsvis kvinden og manden og 3 måneder til fri fordeling. Den islandske socialminister konkluderede i februar:

Den nye lov har betydet store forandringer på arbejdsmarkedet i Island. Bl.a. har mange mandearbejdspladser måttet bruge flere penge på barselorlov, og kvinders løn stiger nu mere end mænds.

Til sidst vil jeg pege på, at både når vi ser på arbejdsløshed og på nedslidning, taler tallene deres tydelige sprog. Kvinder har højere arbejdsløshed og bliver oftere slidt ned af arbejdet, og forskellen bliver større og større.

Det ligger derfor lige for at støtte Enhedslistens tanker om flere ansatte i den offentlige service, som jo er et traditionelt kvindeområde. Så vil vi kunne slå to fluer med ét smæk: både få en lavere arbejdsløshed og få mindre nedslidning og dermed også fremme, at vi har færre forskelle mellem kønnene også på dette område.

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen): Jeg vil gerne takke for debatten og de mange kommentarer om ligestilling. Men jeg må sige, at når forslagsstillerne bliver ved med at fremhæve det som værende et problem, at der eksempelvis i lovkatologet ikke er nogen lovgivningsinitiativer på ligestillingsområdet, er det simpelt hen useriøst. For jeg synes, at forslagsstillerne forsømmer at forholde sig til den problemstilling, at på en række områder kan vi ikke lovgive os ud af problemerne.

Selv om vi har en solid ligestillingslovgivning i Danmark, har vi altså også områder, hvor lovgivningen ikke er tilstrækkelig til at få opfyldt de mål, som vi gerne vil nå. Der er jo, som jeg var inde på i min tale, bl.a. problemet med den megen vold, der begås mod kvinder. Der er klar lovgivning på området, og alligevel er vi i den

situation, at f.eks. omkring 40.000 kvinder bliver udsat for vold fra deres partner. Så det er altså andre initiativer, der skal til.

Når vi har et problem med, at kvinderne ikke søger ind på nogle bestemte studier, kan vi jo heller ikke lovgive os ud af det, men vi kan motivere pigerne, vi kan give dem oplysninger, vi kan gå i dialog med dem, om ikke det var interressant også at gå ind på de områder.

Kl. 11.35

Når vi mangler kvinder i lederstillinger, når vi har få kvinder på posterne som topchefer, er det jo heller ikke lovgivning, der skal til, men netop en bevidst personalepolitik, hvor man tænker kvindernes talenter og kvalifikationer ind og sørger for at gøre brug af dem, i form af at kvinderne også får lederjob. Så det er på en række områder simpelt hen utilstrækkeligt bare at tale om mere lovgivning.

Der, hvor forslagsstillerne så har ønsker om at ændre lovgivningen, må jeg sige, at der er der en række områder, hvor jeg simpelt hen er uenig i, at lovgivningen skal ændres. Det er bl.a. i forhold til forslaget om at udvide fædreorloven til 6 uger. Den her regering har jo netop sørget for en væsentlig bedre barselorlov og udvidet den til op til 1 år og givet faren og moren friheden til at finde ud af, hvem det så er, der skal benytte orloven. Det er jo langt bedre end det, vi så under den tidligere regering, hvor faren havde de 2 uger, og så var der, det var vist uge 25 og 26, hvor han også kunne få lov til at holde orloven.

Så jeg ser kun det her som et forsøg på at følge op på den positive modtagelse, der har været af regeringens lovændring gående på 1 års barselorlov.

Så er der kravet i forhold til barselfonde, og jeg må sige, at jeg studser over den manglende respekt for arbejdsmarkedets parter på det her område. Der har netop været forhandlinger i gang, og jeg synes, at det er vigtigt, at arbejdsmarkedets parter finder ud af initiativerne omkring barselfonde. Beskæftigelsesministeren har meldt ud, at han vil følge op med lovgivning i forhold til at sikre, at alle bliver dækket ind.

Så er der et krav om, at vi skal afskaffe betalingen for pasning af børn i eget hjem – igen en ordning, der har udvidet valgmulighederne for børnepasningen for familierne. Jeg er helt uenig i, at man skal afskaffe sådan et tilbud til familierne. Igen synes jeg i forhold til børnepasningen, at det netop er vigtigt, at der er så mange forskellige muligheder, fordi det giver familierne

den bedste mulighed for at indrette sig, som det nu passer familierne allerbedst.

Det, jeg så må sige jeg studser allermost over i forslaget til vedtagelse fra forslagsstillerne, er den pind, der siger: øge hjælpen til unge med anden etnisk baggrund, der ønsker at bryde med en undertrykkende familiestruktur. Hvis der er noget, denne her regering har sørget for, så er det jo netop at øge hjælpen til unge med anden etnisk baggrund til at kunne bryde deres undertrykkende familiestruktur.

Hele 21 initiativer indgår i planen på det her område, hvor et jo nok så væsentligt netop er 24-års-reglen, som vi også har været omkring tidligere i debatten i dag. Det har om noget været et initiativ, der har hjulpet de unge mennesker til at bryde den undertryggende familiestruktur. Så det er lidt svært at hitte ud af, hvad det er, forslagsstillerne egentlig har tænkt sig.

På mange af de områder, som der ellers har været fremme, som jeg også har nævnt tidligere, har jeg sat en række initiativer i gang. Så der sker rigtig meget på området. Regeringen tager problemerne med manglende ligestilling alvorligt, og jeg kan slutte med at sige til hr. Naser Khader, at jeg gør noget ved hensigtsserklæringerne, og det fremgik jo allerede af min besvarelse her i dag, at der er rigtig mange initiativer, der er sat i gang.

(Kort bemærkning).

Margot Torp (S):

Jeg vil bare gerne spørge, hvordan det kan forholde sig sådan, at ministeren her så tæt på en kæmpekommunalreform overhovedet ikke har haft et ord med om, at man tager højde for kønnet i hele det lovkompleks, vi står og skal i gang med.

Jeg kunne høre på hr. Troels Lund Poulsen, at han overhovedet ikke kunne forholde sig til, at AF står over for en kæmpeomstrukturering, og hvad der skal ske med ligestillingsområdet her som et af de områder, der virkelig har arbejdet med ligestilling og det kønsopdelte arbejdsmarked, som ministeren selv siger at ministeren går ind for at vi skal have nedbrudt. Hvordan kan det gå til, at vi slet ikke har et ord om ligestilling, mainstreaming og kommunalreform?

Kl. 11.40

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Jeg synes måske umiddelbart, at ligestilling som det helt store emne i forhold til kommunalreform-

men ikke hænger helt sammen. Men generelt vil jeg meget gerne indgå i drøftelser med fru Margot Torp i forhold til kommunalreformen og de positive resultater, der vil komme gennem det, at vi nu ændrer på nogle opgaveløsninger, at vi flytter ansvaret for en række områder et andet sted hen. Jeg tror nemlig, at kommunalreformen i den grad vil styrke den offentlige sektor og jo muligvis også give bedre mulighed for at håndtere hele mainstreamingspørgsmålet, fordi man måske i kommunerne vil blive mere bevidst om, at det også er et emne, man skal arbejde med.

Så jo, fru Margot Torp har nok i virkeligheden ret i, at også her er der et positivt resultat af den kommende kommunalreform.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Margot Torps sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Margot Torp (S):

Jamen hvordan vil ministeren sikre, at kommunalreformen også kommer til at bidrage til en større ligestilling mellem mænd og kvinder i det danske samfund?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Det er jo ikke kommunalreformen i sig selv, men det er spørgsmålet om den offentlige sektors tilgang til det at sikre ligestilling. Der er det naturligvis et vigtigt emne at tage op i kommunalpolitisk sammenhæng og i den kommunale struktur, akkurat ligesom vi jo også på statsligt niveau diskuterer indsatsen i forhold til at fremme ligestillingen.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg har to spørgsmål til ministeren.

Det første spørgsmål er i forhold til konkrete initiativer. Som jeg nævnte i min tale, er arbejdsløshedsprocenten blandt voksne irakiske kvinder, afghanske kvinder og somaliske kvinder mellem 80 og 90. Hvad vil ministeren konkret gøre for at gøre noget ved det? Det er det ene spørgsmål.

Mit andet spørgsmål er om kvindelige ledere i bestyrelser. Ministeren var inde på de norske erfaringer. Det, jeg har forstået, er, at der er positive erfaringer ved at have lige mange mænd og kvinder i bestyrelser. Vil ministeren ikke komme med en redegørelse om de gode norske erfaringer til Folketinget, så vi kan forholde os til det?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen): Jeg vil da gerne samle op på erfaringerne fra de lande, der har lavet andre ordninger på det her område, og orientere Folketinget om deres erfaringer. Men jeg vil da samtidig klart understrege, at det ikke er et redskab, som jeg ønsker at gribe til. Jeg mener ikke, at kvinder skal vælges ind gennem en kvoteordning. Kvinder skal vælges og udpeges, fordi de er dygtige, fordi de er kvalificerede og derfor yder et nyttigt bidrag i den sammenhæng, hvor de nu skal indgå.

Jeg er enig med hr. Naser Khader i, at arbejdsløsheden er et stort problem i forhold til ligestilling og også i forhold til integration. Det, jeg har fået tilbagemeldinger om i mine drøftelser med repræsentanter fra de her grupper, er, at noget af det, der betyder noget, er netværksarbejde, det, at man mødes med nogle andre og udveksler erfaring, men det er også mentorordninger, altså at der er nogle, der tager dem i hånden og hjælper dem ud på arbejdsmarkedet og i det hele taget med at finde ud af, hvordan det danske arbejdsmarked fungerer. Og jeg tror, at det er sådan nogle initiativer, der for alvor kan flytte noget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Naser Khader, sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Det der med netværk og mentorordninger er jo noget, man har opereret med i mange år. Jeg tror, at første gang vi fik en viden om de tal, var allerede, dengang jeg sad i Bonnerupudvalget. Da kom vi frem til, at mellem 80 og 90 pct. af de voksne somaliske kvinder, afghanske kvinder og irakiske kvinder var arbejdsløse. De seneste tal siger det samme. Det har ikke ændret sig, så det har ikke hjulpet med mentorordninger og netværk. Har ministeren nogen nye konkrete ideer til at gøre noget ved det?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Ja, jeg tror, det handler om, at de initiativer så også bliver omsat til praksis, og at de udbreder sig og bliver mere rundt omkring.

Så tror jeg også, at en vigtig del netop er drøftelser med kvinderne og at få dem oplyst om, hvad deres rettigheder og deres muligheder egentlig er. Det har været overraskende for mig at få tilbagemeldinger om, at mange kvinder

faktisk slet ikke kender deres rettigheder i det danske samfund. Og det i sig selv vil jo også styrke dem i forhold til, hvad deres muligheder er.

Jeg er enig med hr. Naser Khader i, at de her tal er voldsomme. Men det er jo også slemt nok blandt de unge, for vi ser, at mange af de unge får sig en uddannelse, men de kommer ikke ud på arbejdsmarkedet, men vælger hjemmelivet efterfølgende. Det synes jeg også er et problem, og det er jo bl.a. derfor, at jeg har benyttet mig af rollemodellerne, altså de gode eksempler, der virkelig kan inspirere andre kvinder til, at det er en god idé at komme ud på arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Ved åbningen af Folketinget fremlægger regeringen et lovprogram, statsministeren holder en åbningstale, og ordførerne holder også åbningstaler. Er ministeren som ligestillingsminister stolt over, at der ikke var ét ord i lovkatologet om ligestilling, at der ikke var ét ord om ligestilling fra statsministeren, at der ikke var ét ord om ligestilling fra Venstres ordfører, og at der, så vidt jeg husker, heller ikke var ét ord om ligestilling fra Det Konservative Folkepartis ordfører?

Kl. 11.45

Er ministeren stolt af det, og synes hun, at det er udtryk for, at denne her regering lægger vægt på ligestilling?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Jeg er helt tilfreds med, at ligestillingen ikke blev drøftet i den sammenhæng, for jeg føler ikke et behov for, at det skulle have været fremhævet i de sammenhænge.

Som det er fremgået af debatten i dag, mener jeg, at det er en lang række andre initiativer, der er brug for. Og jeg synes, at den lovgivning, vi har på ligestillingsområdet nu, er helt o.k. Det er et solidt fundament for at give lige muligheder for kvinder og mænd. Men for at vi skal nå frem til det, der er målet, så er der en række andre initiativer, der skal til nu.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg tror ikke, ministeren hørte, hvad jeg sagde. Er ministeren stolt af, at statsministerens åbningsredegørelse ikke indeholdt ét ord om ligestilling? Er ministeren stolt af, at Venstre, hendes eget partis ordfører, ikke havde ét ord med om

ligestillingen, at den anden regeringspart heller ikke havde det? Synes ministeren, at det er noget at være stolt af, og at det er noget, der signalerer, at denne her regering lægger vægt på ligestilling?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen): Ja, jeg tror såmænd godt, jeg kan sige, at jeg er stolt af, at det var tilfældet, for det var jo netop udtryk for, at der ikke er brug for lovgivningsmæssige initiativer nu, og at der er tillid til, at der bliver gjort et stort arbejde fra ligestillingsministerens side for at få taget de initiativer, der skal til for at nå den ligestilling, vi gerne vil have i Danmark. Så jo, det er helt fint.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan forstå, at ministeren overhovedet ikke havde overvejet, at ligestillingsovervejelser skulle indgå i forhold til strukturreformen. Det er jo en ærlig sag, at man som ligestillingsminister slet ikke har tænkt på, man skulle have nogen rolle i forhold til, at der sker en total omvæltning af det danske samfund, og at man i den sammenhæng måske skulle overveje, hvad det har af ligestillingsmæssige konsekvenser.

Så jeg vil gerne høre, om ministeren efter denne debat vil se på, hvad de ligestillingsmæssige konsekvenser bliver af den strukturreform, regeringen og Dansk Folkeparti er ved at gennemføre. Og i den forbindelse vil jeg gerne høre, hvad ministeren tror det får af konsekvenser for ligestillingen, når nu ministeren og hendes parti håber, at strukturreformen fører til langt større privatisering.

Vi kan se omkring ældreplejen, at man begynder at kunne se, at mange af dem, der er ansat i hjemmeplejen, overgår til daglejerlignende vilkår og dermed ikke er sikret en fast ansættelse, men hele tiden er på timeløn eller andet, fordi det er så usikkert, om de har leverancen eller ej. Mener ministeren, at det fremmer ligestillingen, når vi nu ved, at de fleste ansatte i hjemmeplejen er kvinder?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen): Jeg skal sige til fru Line Barfod, at jeg synes, at ligestillingen er vigtig at debattere, som jeg var inde på tidligere, også overalt i den offentlige sektor. Vi tager en række initiativer på det stats-

lige niveau og diskuterer mainstreaming som sådan.

Selvfølgelig er det også vigtigt, at man i kommunerne tager stilling til, hvordan det går med ligestilling, men det synes jeg, det er i de nuværende kommuner, og det er det også i de fremtidige kommuner.

Jeg ved ikke, om det, fru Line Barfod er inde på i forhold til privatisering, er en utilfredshed med, at 10 pct. af hjemmehjælpsmodtagerne nu har valgt en privat leverandør. Jeg er rigtig glad for, at det er lykkedes denne regering at give nogle valgmuligheder, så eksempelvis hjemmehjælpsmodtagere kan vælge imellem, hvem de gerne vil have til at levere den hjemmehjælp, de er blevet visiteret til. Det kan være, fru Line Barfod er imod, at der skal være de her valgmuligheder mellem leverandørerne, men jeg er faktisk rigtig glad for, at det er lykkedes os at gennemføre lovændringerne, så det nu kan lade sig gøre.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Line Barfod, sidste bemærkning.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren har en dårlig vane med ikke at svare på spørgsmål. Nu prøver jeg én gang til.

Mit første spørgsmål var: Vil ministeren efter denne debat overveje, hvad de ligestillingsmæssige konsekvenser er af den totale omvæltning af samfundet, som regeringen og Dansk Folkeparti har besluttet med strukturreformen?

Det er ikke spørgsmålet om, hvad den enkelte kommune vil gøre i forhold til ligestilling, men hvad de ligestillingsmæssige konsekvenser er af strukturreformen, herunder hvad det har af ligestillingsmæssige konsekvenser, at ligestillingsministerens parti ønsker at få endnu mere fart på tvangsprivatiseringen, ønsker, at der skal være endnu flere omsorgsopgaver, der varetages af private i stedet for offentlige, når vi kan se, at det har betydning for ansættelsesvilkårene bl.a. for en lang række kvinder, som jo typisk er dem, der er flest af, når vi snakker omsorgsopgaver.

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Det, der jo kan være interessant i forhold til det sidste, er at få kigget nærmere på arbejdsmiljøet hos eksempelvis de forskellige leverandører af social service eller hjemmehjælp for at se, hvordan det går med arbejdsmiljøet de forskellige

steder. Det er sådan noget, jeg synes ville være interessant, og det ville have relation qua det, at der er rigtig mange kvindelige medarbejdere på det her område.

Kl. 11.50

Jeg tror egentlig, at mange medarbejdere ser på, hvordan arbejdsforholdene er der, hvor de er, hvad det er for nogle opgaver, der skal udføres, hvordan arbejdsmiljøet er. Så betyder det måske knap så meget, om det så er i den offentlige sektor eller det er i den private sektor, de er ansat, men mere, hvordan de samlede rammer er for ens ansættelse.

Jeg har som tidligere nævnt svært ved at se, at det betyder voldsomme ændringer på ligestillingsmæssige områder, at vi nu gennemfører en kommunalreform. Jeg synes, at det, der er vigtigt, er at se på ligestillingen i forhold til den offentlige sektor som sådan, og derfor ser jeg ikke et behov for en egentlig undersøgelse eller et større arbejde i forhold til ligestillingsmæssige konsekvenser af kommunalreformen.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Hvordan arbejdsmiljøet er for de fleste kvindelige offentligt ansatte, er jeg bange for vi ikke behøver yderligere dokumentation for. Det ved vi ikke er godt nok. Og vi ved, at kigger vi eksempelvis på FOA-området, så har vi at gøre med kvinder, der har stor usikkerhed i jobbet på grund af udlicitering og på grund af en kommende kommunalreform. Vi ved, at de er dårligt lønnet. Vi ved, at de sparer for lidt op til deres alderdom. Vi ved også, at regeringen har gjort det for dem, at det er blevet dyrere at køre i bus, når man skal på arbejde, at det er blevet dyrere at få passet sine børn ude i kommunerne, at man har omlagt den Særlige Pensionsopsparing, så de får mindre i deres alderdom, end de fik tidligere. De har med garanti ikke fået nogen skattelettelse, dem, vi taler om her.

De sidste 3 år er livet blevet en lille smule ringere for den gruppe af offentligt ansatte kvinder. Synes ministeren ikke, at det kunne være oplagt at tage afsæt i den viden, vi allerede har på det her felt, og sørge for, at tingene faktisk kommer til at fungere i stedet for endnu en gang at udgive pjecer, indkalde til konference og blive ved med at snakke?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):
Nu tror jeg, at fru Line Barfod først og fremmest havde tanker hos dem, der var ansat i den private sektor, og derfor synes jeg netop, at det kunne være interessant at se på arbejdsmiljøet de forskellige steder, som jeg sagde, hos de forskellige leverandører for at se, hvordan vilkårene er.

Jeg må bare sige, jeg er fuldstændig uenig i fru Mette Frederiksens udgangspunkt for spørgsmålet. Jeg mener faktisk, at det er lykkedes os at gennemføre nogle gode ting, give nogle flere valgmuligheder for familierne, give skattelettelser, tage en række initiativer, som netop ikke gør, at man er ringere stillet, men at man faktisk er bedre stillet i dag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Mette Frederiksen, sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg tror, vi var flere, der noterede os ministerens svar for et par uger siden i Politiken, da man endnu en gang fremlagde, hvor skæv repræsentationen af kvindelige ledere og bestyrelsesmedlemmer er i det private erhvervsliv. Ministerens svar var, at ministeren var overrasket. Hvordan kan en minister for ligestilling i år 2004 blive overrasket over, at der er mange flere mandlige bestyrelsesmedlemmer i det private erhvervsliv, end der er kvinder? Det har vi vidst i årtier.

Hvordan kan en minister for ligestilling i Danmark i år 2004 stå i Folketingssalen og sætte spørgsmålstegn ved, om en kommunalreform og ligestilling i øvrigt overhovedet hører sammen?

Og hvordan kan en minister for ligestilling i år 2004 holde en så lang tale og stå på talerstolen nu og overhovedet ikke forholde sig til spørgsmål omkring pension, overhovedet ikke komme ind på den skævvridning, der er af økonomisk karakter for landets kvindelige og mandlige pensionister?

Er det i virkeligheden sådan, at ministeren for ligestilling ikke ved ret meget om det område, hun beskæftiger sig med?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):
Jeg synes, det er et sjovt krav, fru Mette Frederiksen stiller til ligestillingsministeren, at man skal have kendskab til, hvordan sammensætning

gen er i Dansk Industris hovedbestyrelse. Jeg har på ingen måde haft indtryk af, at det var en forudsætning for at påtage mig dette hverv, at jeg skulle have kendskab til sådan noget.

Jeg tror, fru Mette Frederiksen ville kunne finde mange af sådan nogle tal eller ting, som jeg ikke på forhånd har et kendskab til. Men når jeg får kendskabet til det, så er det, jeg tager stilling, og så hiter jeg ud af, hvad det er, jeg lige præcis skal gøre ved det for at få det ændret.

I forhold til pensionsproblemer var jeg jo netop omkring hele problematikken med det kønsopdelte arbejdsmarked, og om noget er det jo det, der har betydning i forhold til, hvordan pensionsvilkårene er, fordi vi stadig væk har den opdeling på det danske arbejdsmarked, at der er nogle typiske mandejob og nogle typiske kvindejob. Jeg har jo sat en række initiativer i gang med henblik på at finde ud af, hvordan vi kan ændre på den skarpe opdeling, vi har på arbejdsmarkedet, og det er jo det, der i høj grad vil have indflydelse på pensionsvilkårene.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så siger vi tak til ministeren. Fru Mette Frederiksen har ønsket en anden ordførerrunde, og det får hun, og det ønsker fru Holmsgaard også, og der er foreløbig noteret to.

Mette Frederiksen (S):

Det synes jeg faktisk er nødvendigt, for jeg mener ikke, det er et urimeligt krav, at en ligestillingsminister i Danmark ved, hvordan fordelingen af mænd og kvinder er på de ledende poster i det her samfund. Det er jo ikke uvæsentligt at diskutere, hvordan en elite ser ud i et samfund, for vi ved, at de, der er tættest på beslutningerne, og de, der har størst mulighed for at kunne gøre deres indflydelse gældende, lige præcis er de mennesker, der sidder i eliten, hvad enten det er i erhvervslivet eller det er i politik, eller hvor det i øvrigt måtte være.

Kl. 11.55

Derfor er det selvfølgelig ikke uvæsentligt, at når man besidder en så væsentlig post, som ministeren gør, at man har kendskab til, at i det private erhvervsliv i Danmark er der en enorm skævvridning i forhold til mandlige og kvindelige ledere. Det må ministeren da være bekendt med, og det er ikke noget, der lover positivt for de kommende års arbejde, at ministeren først

skal til at vide, hvad det område, hun er sat til at bestride, overhovedet handler om.

Jeg vil gerne have lov til at uddybe, hvorfor vi i vores forslag til vedtagelse i dag har en passage om den ordning, der fungerer i dag, hvor man kan få penge for at passe børn i eget hjem, og hvorfor vi foreslår, at den ordning skal afskaffes. Det foreslår vi især af hensyn til de etniske kvinder, vi har snakket om i dag.

En ordning, hvor man betaler kvinder – og det er kvinder, der benytter sig af denne her ordning – for at gå hjemme og passe deres børn i stedet for at være på arbejdsmarkedet og lade deres børn passe eksempelvis i en daginstitution, er jo en ordning, der potentielt understøtter de gamle kønsrollemønstre. Og kigger vi på erfaringerne fra Norge, så kan vi se, at det især er kvinder af anden etnisk herkomst, der har benyttet sig af den ordning.

Så er det jo næsten underordnet, hvor mange timer vi diskuterer frit valg i det her Folketing, hvis situationen er den, at man i stedet for at lade sig integrere på arbejdsmarkedet og ad den vej får muligheden for at blive en reel samfundsborger i det her land kan blive betalt af en borgerlig regering og Dansk Folkeparti for at gå derhjemme og passe sine børn.

Når man vil de etniske kvinder i Danmark det godt, så bliver man nødt til at indrette lovgivningen sådan, at vi skubber på som samfund, for at den integration især på arbejdsmarkedet overhovedet kan lade sig gøre.

Må jeg så ikke til sidst om barselorloven sige, at den jo i dag er indrettet sådan, at mor har pligt til at tage 2 uger efter fødslen. Så har mor ret til 12 uger, og så er der en række uger til deling, hvorefter far har ret til 2 uger.

Hvordan kan det være, at vi har en ordning, hvor far har ret til 2 uger, og mor har ret til 12 uger, og at de 12 uger aldrig bliver benævnt med ordet tvang? Hvorfor ikke sige: Ja, mor har ret til 12 uger, far har også ret til et antal uger? På sigt vil vi gerne have, at far får de samme rettigheder som mødrene. Lad os nu starte med de 6 uger.

Det kan jo meget vel være, at regeringen havde håbet på, at en forlænget barselorlov ville betyde, at flere mænd tog barsel – det ved jeg ikke, jeg er ikke sikker på det – men jeg kan i hvert fald konstatere, at mænd i Danmark ikke tager barsel. Andelen af mænd, der tager barsel, er faldende, hvorimod andelen af kvinder er stigende.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Som jeg kan forstå den socialdemokratiske ordfører, er fru Mette Frederiksen meget optaget af, hvordan og hvorledes sammensætningen er i DI's bestyrelse. Synes Mette Frederiksen, at det er en af de største ligestillingsmæssige udfordringer, vi har i det her samfund?

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg synes, der er en række udfordringer på ligestillingsområdet, og jeg er ikke sikker på, det giver nogen som helst mening at rangordne dem. Hvis man alligevel skal forsøge at gøre det, vil jeg pege på, at pensionsproblematikken er den største. For pensionsproblematikken gør, at de uligheder, vi oplever igennem vores arbejdsliv og liv i det hele taget, fastholdes i de mange år, hvor vi forhåbentlig skal leve en ordentlig pensionisttilværelse. Det synes jeg er et af de allerstørste ligestillingsproblemer, vi har.

Og skal jeg pege på andre områder, så er det barselorloven, som jeg allerede har været inde på, og spørgsmålet om etniske kvinders stilling og position i det danske samfund.

Men eliten er ikke uvæsentlig, sagt til hr. Troels Lund Poulsen, for det er eliten, der er tættest på indflydelsen, og det er i høj grad eliten i Danmark, der stadig definerer, hvordan det her samfund udvikler sig. Og vi har en meget, meget skæv fordeling af mænd og kvinder i den danske elite, og det udgør et problem i det politiske liv, i medieverdenen, og det gør det selvfølgelig også på det private arbejdsmarked.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Troels Lund Poulsen, sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det var meget dejligt at få præciseret fra fru Mette Frederiksen, at DI's hovedbestyrelse ikke er det største tema i debatten, det kunne man ellers foranlediges til at tro.

Men jeg vil spørge fru Mette Frederiksen, hvorfor man ikke nævner noget om 24-års-reglen i det her forslag til vedtagelse, som man har fremsat. Er det, fordi der er en uenighed blandt de partier, der står bag det? Det må der jo være. Vi kan jo konstatere, at SF ikke ønsker at vedtage

24-års-reglen, hvorimod Socialdemokratiet så vidt vides stadig væk støtter 24-års-reglen.

Og er fru Mette Frederiksen enig eller uenig i, at 24-års-reglen har betydet, at flere kvinder har fået lov til at bestemme over deres eget liv?

Kl. 12.00

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Vi har ikke følt behov for at lave en vedtagelse i Folketingssalen, der illustrerer, hvilke tiltag vi allerede har iværksat i dette land, hvad angår ligestilling. Vi føler et meget stærkt behov for at få Folketinget til at vedtage indholdet af den vedtagelse, der er fremsat forslag til, hvor vi peger på en række områder med en række problemer, som skal løses.

Socialdemokratiet står ved, at vi støtter 24-års-reglen, kan jeg sige til hr. Troels Lund Poulsen, og så er den diskussion sådan set ikke ret meget længere.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Så vil jeg gerne have lov til at spørge Socialdemokraternes ordfører helt klart og tydeligt: Mener fru Mette Frederiksen, at 24-års-reglen er god, eller mener fru Mette Frederiksen, at 24-års-reglen er dårlig? Ja eller nej.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg tror ikke, at 24-års-reglen er hverken god eller dårlig. Jeg tror, den kan være et nødvendigt instrument på et tidspunkt, hvor vi kan se, at der især blandt yngre indvandrere og flygtninge er et vist pres med hensyn til, hvordan de skal gifte sig.

De erfaringer, jeg hører fra borgmestrene især på Vestegnen, og det er i øvrigt også det, jeg hører, når jeg f.eks. besøger uddannelsesinstitutioner, er, at der er unge mennesker, der siger, at ja, de oplever faktisk, at 24-års-reglen er et nyttigt redskab i deres liv. Men om det har betydet en øget ligestilling i Danmark, mener jeg det er alt for tidligt at svare på.

Så 24-års-reglen er hverken god eller dårlig, den kan være et nødvendigt redskab i en given periode.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Louise Frevert, sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg vil tage den her diskussion med fru Mette Frederiksen på et andet tidspunkt, men det var jo et meget vævende svar: på den ene side og på den anden side. Det kunne man så forvente, for fru Mette Frederiksen har åbenbart en holdning om, at man skal lovgive om nær sagt alting. Jeg har jo så fået en fornemmelse af her i debatten i de sidste 2 timer, at fru Mette Frederiksen ikke mener, at borgerne i Danmark selv er i stand til at bestemme over deres eget liv, og hvad de har lyst til ved at vælge fra og vælge til.

Mener fru Mette Frederiksen, at man simpelt hen er nødt til at lovgive om alting på det her ligestillingsområde? Mener fru Mette Frederiksen ikke, at det, der skal til, er en holdningsændring hos både mænd og kvinder?

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Folketinget skal kun lovgive på de områder, hvor det er nødvendigt, og i og med at det danske parlament kan bruge 2 timer på at diskutere og blive enige med hinanden om, at der er en række ligestillingsproblemer i det her land, så er lovgivning selvfølgelig åbenlyst nødvendigt. Det er jo ikke rigtigt, når det påstås, at den nuværende lovgivning er tilstrækkelig. Var den det, ville vi jo ikke stå over for så markante udfordringer, selv om vi skriver 2004 på kalenderen.

Så ja, vi ønsker konkrete ændringer i den gældende lovgivning, således at vi eksempelvis kan imødegå de problemer, der er med den manglende ligeløn, således at vi kan sikre, at der er ordentlige forhold, når man går på barsel.

På andre felter er det selvfølgelig en holdningsændring. Der er i øvrigt ingen, der kan påstå, at en holdningsændring og en lovændring ikke kan gå hånd i hånd. Det bør de selvfølgelig gøre.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så tror jeg, vi kan sige tak til fru Mette Frederiksen og bede fru Anne Grete Holmsgaard komme op som ordfører i anden runde med op til 5 minutters taletid.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg må sige, at jeg er noget rystet over, at ligestillingsministeren kan erklære, at hun er stolt af og tilfreds med, at statsministeren overhovedet ikke kommer ind på ligestilling i sin åbningsre-

degørelse, at Venstres ordfører overhovedet ikke kommer ind på ligestilling i sit indlæg i åbningsdebatten herinde i Folketinget.

Jeg er klar over, at ministeren ikke mener, at der skal lovgives på det her område, men åbningsdebatten er et spørgsmål om at sende signaler ud om, hvad man mener der er vigtigt i det danske samfund, og hvad man ønsker at gøre noget ved.

Jeg kan ikke fortolke det anderledes, end at regeringen ikke mener, at det her er vigtigt, og jeg må sige, at det ryster mig, at en ligestillingsminister går op og siger, at hun er stolt af, at det er sådan, frem for at indtage den holdning, »at hvis nu det var mig, der havde skrevet den, ville jeg jo nok også ...«.

Når jeg tager det her op, er det, fordi det gør mig rigtig bekymret for, om ligestillingsministeren vil have den tilstrækkelige styrke til rent faktisk at kæmpe en offensiv ligestillingssag i regeringen og over for sine ministerkolleger. Det håber jeg selvfølgelig, men jeg må sige, at min trodesværre er svækket.

Kl. 12.05

Jeg er ikke i tvivl om, at ministeren vil afholde stribevis af konferencer og mange andre ting. Det er jeg overhovedet ikke i tvivl om. Men åbningsdebatten er et meget vigtigt tidspunkt til at udsende signaler om klare holdninger. Så kunne ministeren måske have sagt, at hun var så ny, at hun ikke havde nået at få indflydelse på det. Nej, det var blankt, at ministeren er tilfreds, hun er stolt af det. Det synes jeg virkelig er et problem.

Jeg må sige, at jeg også synes, det er et problem, at ministeren kan svare, som hun gør, på konsekvenserne af kommunalreformen. Det er en klar forpligtelse i dansk lovgivning at styrke ligestillingen i den offentlige sektor, og det er et klart princip, at der skal mainstreames.

Så afviser ministeren over for fru Line Barfod, at det overhovedet skulle være nødvendigt at lave en redegørelse eller en gennemgang af de mulige køns-mæssige konsekvenser af kommunalreformen.

Ja, umiddelbart kan jeg jo se to meget store farer for, at det her giver kønsskævheder og øgede kønsskævheder. Den ene er kvinders politiske indflydelse på kommunalt og regionalt niveau, og den anden er kvinder på arbejdsmarkedet, men jeg er ret sikker på, at hvis man virkelig gik seriøst ind i det her, så ville man afdække en række andre problemer. Der er ministerens svar så, at det er en glimrende reform, de har lavet

sammen med Dansk Folkeparti. Her bør der ikke undersøges noget.

Jamen ministeren er jo ikke indenrigsminister. Hun er ligestillingsminister, og det er hendes opgave hele tiden at holde fast i det her. Der skal mainstreames, altså integreres, køn skal integreres, og vi skal have styr på, at vi fremmer ligestillingen, at vi ikke svækker ligestillingen.

Jeg må sige, at det virkelig ryster mig.

Så har jeg en tredje ting, som jeg godt vil tage op her. Ministeren talte – eller gjorde det i hvert fald i noget af sin tid – om etniske kvinders elendige stilling på arbejdsmarkedet og nævnte også forskellige ting, netværk osv. Netværk er udmærket, og man kan gøre mange af de ting.

Men mit spørgsmål er så helt konkret: Har ministeren det i sit hoved, eller agter hun at lave en målsætning for, i hvilken takt vi vil have integreret etniske kvinder på det danske arbejdsmarked? Jeg spørger, fordi vi kan dø af snak, og vi kan drukne i snak, velvilje, og hvad ved jeg, men medmindre vi sætter os nogle meget klare mål for, i hvilken takt vi vil have etniske kvinder integreret på det danske arbejdsmarked, så får vi ikke en seriøs diskussion om de midler, der er nødvendige, for at det kan ske. Vi har peget på nogle af dem i vores forslag til vedtagelse, men ikke på alle, bl.a. fordi man i et vedtagelsesforslag er begrænset af, at man ikke må skrive mere end 150 ord, og der er præcis 150 ord.

Formanden:

Lige et øjeblik. Der er en kort bemærkning til fru Holmsgaard, og den kommer fra hr. Troels Lund Poulsen.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg har bare et opklarende spørgsmål. I det tilfælde at der skulle komme et regeringsskifte efter næste valg, vil SF så kæmpe for, at man skal ophæve 24-års-reglen?

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Ja, det vil vi da.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det må jeg så forstå på den måde, at SF nu er meget uenig med Socialdemokratiet om, hvorvidt 24-års-reglen er god eller ej. Det er der jo sådan set ikke noget nyt i. Så må man jo også forstå fru Anne Grete Holmsgaard derhen, at det er

så vigtigt et tema, at 24-års-reglen for fru Anne Grete Holmsgaards vedkommende på ingen måde er med til at sikre, at kvinder får mulighed for at vælge deres eget liv, men hun mener, at 24-års-reglen er af det onde, at der slet ikke er noget positivt i den regel, som kan beskytte kvinder mod at blive gift.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

24-års-reglen er efter vores mening en fremgangsmåde, hvor man skyder med spredde hagl og samtidig siger, at det faktisk er det her hjørne, man vil gøre noget ved. Argumentationen for 24-års-reglen er, at man vil gøre noget ved direkte eller indirekte tvangsægteskaber. Så tager man et haglgevær og skyder sådan hen over hele landskabet og siger to ting: Hvis folk er under 24 år, kan de ikke blive familiesammenført, og der skal i øvrigt være et tilknytningskrav, som skal være opfyldt. Det vil sige, at hvis man vil skyde en gråspurv, så skyder man sådan set hele rækken af fugle, der sidder rundtomkring.

Kl. 12.10

Vores indvending imod denne her regel er, at den er en spreddehagsregel, og vi vil have noget, der er målrettet mod at forebygge indirekte eller direkte tvang i ægteskaber, men vi vil ikke bruge spreddehagl som metode til det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så siger vi tak til fru Holmsgaard. Er der flere, som ønsker ordet? Det gør ligestillingsministeren. Værsgo.

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Jeg ved ikke rigtig, men jeg fornemmer, at der er et behov for at sige til fru Anne Grete Holmsgaard, at åbningsdebatten i Folketinget altså først og fremmest relaterer sig til det kommende folketingsarbejde og til lovprogrammet. I og med der ikke er nogen lovgivningsmæssige initiativer i relation til ligestilling, så er det også et stærkt krav at stille, at lige netop ligestillingsemnet skulle fylde så voldsomt meget. Der har jeg jo klart gjort rede for, at jeg synes, vi lige nu har en solid lovgivning på ligestillingsområdet, og at jeg mener, det er en række andre ting, der skal til.

Så er spørgsmålet, hvordan jeg som ligestillingsminister reagerer på en eller anden ligestillingssag. Der kan jeg love fru Anne Grete Holmsgaard, at jeg vil gå meget aktivt ind, men det er jo ikke sikkert, jeg vil gøre det på den må-

de, som fru Anne Grete Holmsgaard synes er den rigtige.

Når jeg hører en række af forslagsstillerne i dag plædere for kvoter, så vil jeg bare klart slå fast, at jeg er uenig i, at kvoter er et egnet redskab til at opnå ligestilling. Jeg mener, at kvoter er noget, mændene har fundet på, for så kan de til enhver tid undskylde sig med, at kvinden kun er der, fordi hun er kommet ind gennem kvoterne.

Jeg ved ikke, om fru Mette Frederiksen lidt aggressive tone beror på, at det i virkeligheden er gået op for fru Mette Frederiksen, at det jo er rigtigt nok, at det på mange områder er noget andet end lovgivning, der er brug for. Vi kan jo ikke lovgive os ud af, at der mangler kvindelige ledere på arbejdspladserne, vi kan ikke lovgive os ud af, at der mangler kvinder i bestyrelser. Det kræver jo også, at der er nogle kvinder at rekruttere, og det vil sige, at det kræver, at der er nogle kvindelige ledere. Så det er en række andre ting, der skal til.

Så skal jeg understrege over for fru Anne Grete Holmsgaard, at selvfølgelig ville man kunne lave en undersøgelse af de ligestillingsmæssige konsekvenser af kommunalreformen. Jeg har bare gjort det klart, at jeg mener, at ligestillings-spørgsmål i forhold til den offentlige sektor og mainstreamdebatten i det hele taget er væsentlig og ikke afhænger af en kommunalreform, men er noget, der er vigtigt uanset kommunalreform.

Så tør jeg jo slet ikke nævne, at jeg faktisk har sendt en pjece rundt for at stimulere debatten om, hvem det er, man stiller op til de kommende kommunalbestyrelsesvalg. Det er for at fremme, at der kommer flere kvinder ind i kommunalbestyrelserne, i og med at der i dag kun er 27 pct. af kommunalbestyrelsesmedlemmerne, der er kvinder. Men sådan et initiativ tør jeg næsten ikke nævne efter den debat, der har været her i dag.

Så skal jeg sige, at jeg synes, det er ærgerligt, at fru Mette Frederiksen ikke vil anerkende, at denne her regering har gennemført en væsentlig bedre barselorlov end det, der var gældende tidligere, og at man ikke bare åbent vil sige, at i Socialdemokratiet har man ikke tillid til, at familierne er de bedste til at træffe afgørelser om, hvordan barselorloven skal bruges i familien, at Socialdemokratiet hellere vil sidde herinde og bestemme, hvordan familierne skal tilrettelægge orloven, end at overlade det til moderen og faderen i fællesskab at finde ud af det.

Der må jeg bare konstatere, at på det område er vi fundamentalt uenige. Jeg synes, det er så væsentligt, at vi lader familierne om at bestemme, hvordan og hvorledes de vil tilrettelægge deres dispositioner i forhold til barselorloven, og jeg mener faktisk, at de er bedre til at gøre det, end vi er.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg har to spørgsmål. Det ene er: Hvornår er det blevet almindeligt, at en åbningsredegørelse og en åbningsdebat kun handler om lovprogrammet? Jeg har aldrig nogen sinde oplevet en åbningsdebat, der var sådan. Den handler om, hvad regeringen vil, den handler om holdninger, og så handler den også om lovprogrammet. Så jeg vil gerne have at vide, om ligestillingsministeren kan pege på bare én åbningsdebat, der kun har handlet om lovprogrammet.

Det andet er: Efter min mening har ministeren pligt til at lave en undersøgelse af de mulige kønsmæssige konsekvenser af kommunalreformen. Er ministeren enig i det?

Kl. 12.15

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Jeg sagde, at åbningsdebatten først og fremmest relaterer sig til det kommende folketingsår, og det var i relation til fru Anne Grete Holmsgaards bemærkninger om, hvorvidt jeg havde forsøgt at få ligestillingsemnet sat på dagsordenen.

Igen synes jeg, det er vigtigere i den debat, hvad det er, der sættes i værk af konkrete initiativer til at fremme ligestillingen, end det er, hvad der egentlig bliver snakket om, eksempelvis i forbindelse med åbningsdebatten.

Der er ingen problemer i at lave en undersøgelse af de ligestillingsmæssige perspektiver som konsekvens af kommunalreformen; jeg fastholder bare, at jeg synes, at ligestillingen i den offentlige sektor og hele mainstreamdiskussionen er vigtig kommunalreform eller ej, men hvis der er en forpligtelse til at lave den undersøgelse, så bliver den naturligvis også lavet.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det lige fru Holmsgaard sidste gang.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Når nu ministeren siger, at der ingen problemer er i at lave sådan en undersøgelse af de mulige

negative kønsmæssige konsekvenser af kommunalreformen, skal jeg så tage det som et udtryk for, at det arbejde vil ministeren sætte i gang?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen): Jeg har ikke yderligere kommentarer, end at jeg synes, det er vigtigt uanset kommunalreform, og er der en forpligtigelse til at lave sådan en undersøgelse, så bliver den naturligvis også lavet.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det lige fru Line Barfod, en kort bemærkning til ministeren.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er jo ikke noget klart svar, og ministeren bliver ved med at tale, som om det bare er et spørgsmål om, hvad man laver ude i kommunerne af ligestilling og sådan noget.

Strukturreformen er jo af regeringen præsenteret som den største beslutning i vores generation, det er en total ændring af hele samfundet, og det berører ikke bare lidt kommunegrænser eller andet, det er hele den måde, vores folkestyre er opbygget på. Hele den måde, vi styrer samfundet på, bliver ændret, og ministeren mener altså ikke umiddelbart, at det er fuldstændig indlysende, at der skal laves en gennemgang af de ligestillingsmæssige konsekvenser af så stor en ændring af samfundet.

Når der ellers bliver lavet lovgivning, kommer der jo ofte en vurdering af, hvad konsekvenserne rent ligestillingsmæssigt af den lovgivning er, men her er det altså ikke bare en enkelt lov, her er det hele samfundsstrukturen, man ændrer fuldstændig grundlæggende, og ministeren mener altså ikke af egen drift, at der er noget behov for at undersøge, hvad det kommer til at betyde for ligestillingen.

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Jeg er meget glad for den store begejstring for kommunalreformen og ønsket om at diskutere konsekvenserne af den.

Der bliver jo lavet en undersøgelse af de ligestillingsmæssige konsekvenser af kommunalreformen, men jeg fastholder, at jeg synes, at hele diskussionen af ligestillingen i den offentlige sektor jo er vigtig under alle omstændigheder, og den er også vigtig i forhold til de nuværende

kommuner. Jeg lægger jo netop stor vægt på hele mainstreamingsdiskussionen, de værktøjskasser og de redskaber, der er for at sikre, at den bliver gennemført rundtomkring.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ønsker fru Barfod ordet en sidste gang? Ja, værsgo.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg tror simpelt hen ikke, at ministeren forstår, hvad det er vi taler om.

Når man ændrer samfundet totalt, så vi går fra at være borgere til at skulle være forbrugere, så har det ikke kun konsekvenser for, hvor mange offentligt ansatte der er af hvert køn, så har det også betydning for ligestillingen i hjemmene, for ligestillingen i hele samfundet som sådan. Det er de konsekvenser, ministeren skal undersøge og belyse.

Hvad kommer det til at betyde for kvindernes stilling generelt, at man ændrer hele omsorgsområdet til at være en vare i stedet for at være noget, som samfundet har et fælles ansvar for? Hvad kommer det til at betyde, at man fjerner en meget, meget stor del af de folkevalgte? Hvad kommer alle de andre ændringer, man gennemfører med denne her totale ændring af samfundet, hvor man ønsker at lave noget, der ligner New Zealands nyliberalisme og Margaret Thatchers England, til at betyde? Hvad er det egentlig, det kommer til at få af konsekvenser på det ligestillingsmæssige område? Vi spørger også andre ministre om, hvad det betyder på deres områder.

Det er det, vi gerne vil høre om ministeren kommer med en undersøgelse af, og ikke, hvad det kommer til at betyde for antallet af offentligt ansatte af det ene og det andet køn.

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Ja, der kommer en undersøgelse af de ligestillingsmæssige konsekvenser af kommunalreformen.

Jeg er fuldstændig uenig i fru Line Barfods tilgang, at borgere skal gøres til forbrugere. Det er der jo altså overhovedet ikke tale om. Tværtimod er det et spørgsmål om at styrke borgernes rettigheder og muligheder i forhold til den offentlige sektor, og ikke mindst det, at vi jo på det sociale område placerer kompetencen i kommunerne, vil jo gøre det væsentligt nemmere for

borgerne at få den hjælp, de har behov for. Vi tilbyder borgerne muligheden for at vælge, hvem det nu er, der skal levere den sociale service, de har brug for, og jeg betragter det som en klar styrkelse af borgerens mulighed for at have indflydelse på den hjælp, man får, netop at kunne sige noget om kvaliteten og indholdet.

Dermed bliver det også en styrkelse af den offentlige sektor, fordi det bliver nemmere at forholde sig til, om borgeren egentlig også er tilfreds med den hjælp, man får leveret.

Kl. 12.20

(Kort bemærkning).

Margot Torp (S):

Jeg vil da gerne glæde mig over, at ligestillingsministeren går herfra med en overbevisning om, at nu skal vi have en undersøgelse af de køns-mæssige konsekvenser af kommunalreformen. Så har denne her debat bestemt ikke været spildt.

Jeg vil også gerne høre, hvor langt ministeren er med at snakke med beskæftigelsesministeren om, hvad der skal ske i AF, den eneste institution, der virkelig har haft ligestillingskonsulenter ansat og arbejdet systematisk, jeg tror i snart 30 år, med at nedbryde det kønsopdelte arbejdsmarked.

Hvad skal der ske, for at den indsats ikke op-hører, for det er en indsats, der stadig væk er brug for? Hvor langt er man i diskussionerne med beskæftigelsesministeren om det?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Når der er gjort et godt arbejde i AF med ligestilling, så er det jo også væsentligt, at det netop ikke går tabt, men også bliver til inspiration, så det kan bruges i andre sammenhænge.

Jeg skal gerne tage kontakt til beskæftigelsesministeren for at spørge, hvordan og hvorledes det bliver sikret, at det arbejde også fortsætter, og at man netop bruger den erfaring og viden, man har indhentet på området.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Margot Torps sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Margot Torp (S):

Skal jeg forstå det sådan, at der slet ikke er påbegyndt et arbejde af denne her karakter?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Det skal forstås sådan, at jeg gerne vil følge det op og drøfte med beskæftigelsesministeren, hvor langt man er nået med at tilgodese, at den viden og erfaring, der er indhentet på bl.a. det her område, netop ikke skal gå tabt, men gerne skulle spredes til andre steder, for det er klart, at når man har fundet nogle nyttige redskaber og fundet en god måde at gøre tingene på, skulle det jo gerne udbredes, sådan at det bliver til gavn for mange flere.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Det eneste opløftende ved dagens debat er den håndsækning, der kommer fra regeringen til den grafiske branche med så mange pjecer, der allerede er blevet udgivet og skal udgives om ligestilling. Det er godt, det giver sikkert arbejdspladser i den grafiske branche, men jeg er ikke sikker på, at det hjælper ligestillingen så meget, hvis ikke man følger det op med konkret handling, hvilket en regering er den eneste instans, der kan gøre. Det er jo det, der adskiller en minister og en regering fra den øvrige befolkning, at de faktisk kan fremsætte lovforslagene og få dem vedtaget.

Vi sidder en enig opposition hernede, der siger: Kom med lovforslagene, så stemmer vi for. Vi har diskuteret det her, vi har taget de debatter, som ligestillingsministeren kun lige er påbegyndt, dem har vi andre taget i masser af år. Vi er klar til at stemme for de lovforslag, hvis regeringen fremsætter dem.

Må jeg ikke om barseldiskussionen sige: Jeg tror simpelt hen ikke, at regeringen ved, hvad det er for en ny generation af fædre, der tegner sig i de her år, at der er en masse unge fædre, som faktisk ønsker at være sammen med deres børn. Er det så ikke en politisk forpligtelse at sørge for en barselorlov, der tager højde for netop det?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Jeg kan jo igen forstå, at fru Mette Frederiksen er rigtig ked af, at regeringen faktisk nu har gennemført en 1-årig barselorlov, som der er blevet taget rigtig godt imod, og at fru Mette Frederiksen simpelt hen ikke har denne her tillid til, at det er familierne, der allerbedst kan vurdere, hvordan og hvorledes de så skal bruge den barselorlov.

Jeg vil gerne endnu en gang slå fast, at jeg ikke er enig med fru Mette Frederiksen i, at man f.eks. skal lovgive om en mere fastlagt fædrelov. Jeg synes, vi har lavet nogle rigtig gode rammer for familierne.

Jeg ved ikke, hvad det er for nogle lovforslag, fru Mette Frederiksen efterlyser. Er det noget andet end det, der har været fremme i forslaget til vedtagelse her i dag, eller er det igen bare kvoteordninger på de forskellige områder? Når fru Mette Frederiksen nu er utilfreds med, at der også ligger en pjece, der kan være et udgangspunkt for diskussion af, hvad det er for nogle kandidater, man stiller op til kommunalbestyrelserne, er det så bare, fordi fru Mette Frederiksen vil have indført kvoter i kandidatlisterne og kommunalbestyrelserne?

Jeg synes altså, at fru Mette Frederiksen skylder at blive mere konkret med, hvad det er for en lovgivning, fru Mette Frederiksen gerne vil have gennemført, i og med jeg altså har det udgangspunkt, at den lovgivning, der er vedtaget, er solid og god, men at vi mangler nogle supplerende initiativer for at sikre, at vi også når de mål, vi gerne vil.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Mette Frederiksens sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg gentager meget gerne, hvor der er behov for konkret lovgivning: kønsopdelte lønstatistikker. Der ligger en lovgivning, som nåede at blive vedtaget under den tidligere SR-regering, som den borgerlige regering valgte ikke at lade træde i kraft. Det kan gennemføres. Vi ønsker lovgivning vedrørende en barselfond, vi har stor respekt for arbejdsmarkedets parter. Der er allerede lavet en barselfond på det private område, og regeringen har tilkendegivet, at den ønsker at se på det øvrige arbejdsmarked, og når den tilkendegivelse er kommet, så er der ikke nogen grund til at vente. Så kan vi lige så godt bruge efteråret, hvor vi har god tid før et folketingsvalg, til faktisk at få etableret et lovgivningsmæssigt grundlag, der er tilstrækkeligt.

Kl. 12.25

Vi synes, at vi skal have en ny lovgivning, så vi kan få et nyt videntcenter for ligestilling, som måske også kan hjælpe ministerens vidensniveau en smule osv. osv. Der er masser af ting at tage fat på.

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):
Hvad angår videntcenteret skal jeg sige, at jeg synes, vi er dækket ind med mange steder, hvor man netop kan hente den information og viden om ligestilling, man har brug for.

Barselfonde har vi været omkring tidligere. Beskæftigelsesministeren har tilkendegivet, at man vil følge det op for at sikre, at alle kan blive dækket af barselfonde.

Den kønsopdelte lønstatistik: Jeg har bebudet, at vi er i gang med et arbejde, og jeg vil da under ingen omstændigheder genindføre den lov, der blev vedtaget under den tidligere regering, som både var meget bureaukratisk, og hvor man også var i den situation, at man nemt kunne udlevere lønmodtagerens personlige oplysninger med hensyn til løn. Det vil jeg simpelt hen ikke acceptere. Den kønsopdelte ligelønsstatistik, der måtte skulle laves, skal også have respekt for, at det er lønmodtagerne, der selv bestemmer, om de vil udlevere deres lønoplysninger eller ej.

Jeg må jo bare spørge fru Mette Frederiksen: Hvad er der af nyt? Det her er eksempler på områder, hvor vi har taget initiativer og er i fuld gang med at leve op til målsætningen om at sikre en bedre ligestilling i Danmark.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Nu vil jeg for en god ordens skyld spørge: Er der flere, der ønsker ordet? Det er ikke tilfældet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Som tidligere meddelt vil afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse først blive foretaget i mødet tirsdag den 26. oktober 2004.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Forespørgsel nr. F 8:

Forespørgsel til ministeren for ligestilling:

»Hvad kan ministeren oplyse om den kønsdiskriminering, der i stigende omfang finder sted i Danmark, fordi visse herboende mænd og drenge mangler forståelse for, at mænd og kvinder er ligeværdige i alle forhold, og herunder oplyse, hvilke initiativer regeringen vil tage med henblik på at sikre ligeværd, tolerancce og rettigheder kønnene imellem?«

Af Louise Frevert (DF), Kristian Thulésen Dahl (DF), Pia Kjærsgaard (DF) og Peter Skaarup (DF).

(Forespørgslen anmeldt 07/10 2004. Fremme af forespørgslen vedtaget 20/10 2004).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse ligesom de foregående vil blive udsat til tirsdag deri 26. oktober 2004.

Begrundelse

Louise Frevert (DF):

Dansk Folkeparti har ønsket denne debat om det stigende omfang af kønsdiskriminering, der finder sted i Danmark. Diskrimineringen kommer til udtryk ved, at visse herboende muslimske troende ikke respekterer ligeværd mellem mænd og kvinder. Der gives udtryk for et forværret syn på danske kvinder, og flere og flere udsættes for nedladende, hånende og uartige bemærkninger, der er dybt frastødende og aldeles uforenelige med ligeværd og demokrati i Danmark.

Kvindelige lærere, politibetjente, sundhedspersoner, buschauffører og andre oplever i stigende grad, at mange muslimske mænd og drenge nægter at tage imod instruktioner, anvisninger og vejledninger fra dem, blot fordi de er kvinder. Situationen er absolut ikke blevet bedre af, at herboende imamer igen og igen udtaler sig tvetydigt og ikke klart tager afstand fra f.eks. stening af kvinder.

En herboende mufti har tilmed udtalt sig på en måde, der kan opfattes som et forsvar for mænd, der voldtager utilslørede danske kvinder, fordi disse angivelig selv er ude om det på grund af den manglende tildækning af kvindeskroppen. Hvor langt går ytringsfriheden?

Det er et alvorligt problem, at der i vores samfund findes et større og større antal personer, der bekender sig til værdier, der ligger uendelig fjernt fra de grundlæggende rettigheder, der gælder for alle i det danske samfund, og som ethvert moderne og demokratisk menneske tager afstand fra.

Dansk Folkeparti anser det for nødvendigt, at vi får en debat om lige nøjagtig dette, idet det er på tide at få tingene frem i lyset og ikke fortie emner, der umiddelbart ikke er politisk korrekte.

Derfor skal jeg afslutningsvis med glæde på vegne af Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at sætte fokus på, at ligestilling er en grundlæggende værdi i det danske samfund, og iværksætte oplysning og debat herom, herunder særlig debat med unge piger/kvinder og drenge/mænd fra etniske minoritetsmiljøer, og oplysning om kvinders rettigheder i Danmark.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 4).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Kl. 12.30

Besvarelse

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Nu spørger Dansk Folkeparti jo til herboende mænd, så egentlig kunne jeg bare i vidt omfang henvise til mit svar på F 7 om, hvad regeringen vil gøre for generelt at mindske uligheder mellem kvinder og mænd i Danmark. Men med udtrykket herboende mænd regner jeg ikke med, at der henvises til samtlige mænd, der bor i dette land, men til de herboende mænd, der har anden etnisk baggrund end dansk.

Jeg har ikke konkrete tal om den kønsdiskriminering, der finder sted i Danmark fra visse herboende mænds og drenges side. Men jeg har tal fra nogle af de områder, som man kan sige er udtryk for denne kønsdiskriminering, og dem vil jeg gerne kommentere og især sætte fokus på indsatsen for at bekæmpe vold mod etniske mi-